

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 172 E

48 tomas

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2005 m. liepos 12 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

I Informacija

Taryba

2005/C 172 E/01

2005 m. balandžio 12 d. Tarybos bendroji pozicija (EB) Nr. 23/2005, priimta pagal Europos bendrijos Steigimo sutarties 251 straipsnyje pateiktą tvarką, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2004/35/EB 1

2005/C 172 E/02

2005 m. balandžio 18 d. Tarybos bendroji pozicija (EB) Nr. 24/2005, priimta pagal Europos bendrijos Steigimo sutarties 251 straipsnyje pateiktą tvarką, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) 26

I

(Informacija)

TARYBA

BENDROJI POZICIJA (EB) Nr. 23/2005

Tarybos priimta 2005 m. balandžio 12 d.

siekiant priimti ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/.../EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2004/35/EB

(2005/C 172 E/01)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Komisijos komunikate, pavadintame „Saugi kasybos veikla: priemonės, kurių reikia imtis atsižvelgiant į neseniai įvykusius nelaimingus atsitikimus kasyboje“, vienu iš prioritetinių veiksmų nurodoma iniciatyva reglamentuoti kasybos pramonės atliekų tvarkymą. Šiuo veiksmu siekiama papildyti iniciatyvas, susijusias su 2003 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/105/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 96/82/EB dėl didelių, su pavojingomis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės ⁽⁴⁾, taip pat parengti dokumentą, kuriame, remiantis 1996 m. rugsėjo 24 d.

Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ⁽⁵⁾, aptariamai geriausi dėl kasybos veiklos susidarančių uolienų atliekų ir apdorojimo atliekų tvarkymo metodai.

- (2) Europos Parlamentas savo 2001 m. liepos 5 d. rezoliucija ⁽⁶⁾ dėl minėto komunikato tvirtai parėmė siekį parengti direktyvą dėl kasybos pramonės atliekų.

- (3) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1600/2002/EB, nustatančiame šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą ⁽⁷⁾, nurodoma, kad reikėtų mažinti vis dar susidarančių atliekų pavojingumą, ir jos turėtų kelti kuo mažesnę pavojų, kad pirmenybę reikėtų teikti atliekų utilizavimui ir ypač atliekų perdirbimui, kad reikėtų iki minimumo sumažinti šalinamų atliekų kiekį ir atliekas saugiai pašalinti ir kad šalinamos atliekos turėtų būti apdorojamos kuo arčiau prie jų susidarymo vietos taip, kad dėl to nesumažėtų atliekų apdorojimo operacijų efektyvumas. Sprendime Nr. 1600/2002/EB prioritetiniais veiksmais taip pat laikoma, atsižvelgiant į nelaimingus atsitikimus ir nelaimes, papildomų priemonių, padėsiančių išvengti didelių nelaimingų atsitikimų grėsmės, ypač kylančios dėl kasybos, sukūrimas bei priemonių dėl kasybos atliekų parengimas. Sprendime Nr. 1600/2002/EB taip pat teikiamas prioritetas tvaraus tvarkymo skatinimui kasybos pramonės šakose siekiant sumažinti poveikį aplinkai.

⁽¹⁾ OL C 80, 2004 3 30, p. 35.

⁽²⁾ OL C 109, 2004 4 30, p. 33.

⁽³⁾ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 103 E, 2004 4 29, p. 634), 2005 m. balandžio 12 d. Tarybos bendroji pozicija ir Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL L 345, 2003 12 31, p. 97.

⁽⁵⁾ OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽⁶⁾ OL C 65 E, 2002 3 14, p. 382.

⁽⁷⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

- (4) Laikantis Bendrijos aplinkos apsaugos politikos tikslų, būtina nustatyti minimalius reikalavimus tam, kad būtų sustabdytas ar kiek galima sumažintas bet koks neigiamas poveikis aplinkai ar žmonių sveikatai, kurį sukelia kasybos pramonės atliekų — apdorojimo atliekų (t. y. kietų arba suspensijos pavidalo atliekų, kurios lieka naudingąsias iškasenas apdorojus įvairiais metodais), bergždo ir dangos uolienų (t. y. medžiagų, iškastų siekiant rūdos ar naudingųjų iškasenų, įskaitant pasirengimo eksploatacijai laikotarpiu) ir dirvožemio (t. y. viršutinio žemės sluoksnio) — tvarkymas, jeigu tai yra atliekos, kaip apibrėžta 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvoje 75/442/EEB dėl atliekų ⁽¹⁾.
- (5) Pagal Jungtinių Tautų rėmuose 2002 m. Pasauliniame aukščiausiojo lygio susitikime dėl darnaus vystymosi priimto Johanesburgo darnaus vystymosi įgyvendinimo plano 24 punktą būtina apsaugoti ekonominio ir socialinio vystymosi gamtinių išteklių bazę ir pakeisti dabartinę gamtinių išteklių blogėjimo tendenciją darniai ir integruotai tvarkant gamtinių išteklių bazę.
- (6) Atitinkamai ši direktyva turėtų apimti žemėje vykdomos kasybos pramonės atliekų, tai yra atliekų, susidarančių ieškant ir žvalgant, išgaunant (įskaitant pasirengimo eksploatacijai darbų laikotarpį), apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas, ir atliekų iš veikiančių karjerų, tvarkymą. Tačiau toks tvarkymas turėtų atspindėti Direktyvoje 75/442/EEB nustatytus principus ir prioritetus, kuri, remiantis jos 2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunkčiu, ir toliau taikoma tiems kasybos pramonės atliekų tvarkymo aspektams, kurių neapima ši direktyva.
- (7) Kad būtų išvengta dubliavimo ir neproporcingų administracinių reikalavimų, šios direktyvos taikymo sritis turėtų būti apribota tais konkrečiais veiksmais, kurie laikomi prioritetiniais siekiant jos tikslų.
- (8) Atitinkamai šios direktyvos nuostatos neturėtų būti taikomos tiems atliekų srautams, kurie, nors ir susidarę naudingųjų iškasenų kasybos ar apdorojimo metu, nėra tiesiogiai susiję su kasybos ar apdorojimo procesu, pvz., maisto atliekoms, naftos produktų atliekoms, eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms, išnaudotoms baterijoms ir akumuliatoriams. Tvarkant tokias atliekas, taip pat atliekas, susidarančias paieškos ir žvalgyimo, kasybos ar apdorojimo vietose ir gabenamas į vietą, kuri pagal šią direktyvą nėra atliekų įrenginys, turėtų būti taikomos Direktyvos 75/442/EEB ar 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų ⁽²⁾, arba kitų atitinkamų Bendrijos teisės aktų nuostatos.
- (9) Taip pat šios direktyvos nuostatos neturėtų būti taikomos atliekoms, susidarančioms ieškant ir žvalgant, išgaunant ar apdorojant naudingąsias iškasenas atviroje jūroje, ar vandens suleidimui ir išsiurbto požeminio vandens suleidimui atgal, o inertinėms atliekoms, nepavojingoms paieškos ir žvalgyimo metu susidarančioms atliekoms, neužterštam gruntui ir durpių kasybos, apdorojimo bei saugojimo metu susidarančioms atliekoms dėl jų mažesnio pavojaus aplinkai turėtų būti taikomas tik ribotas reikalavimų skaičius. Valstybės narės gali sumažinti arba atšaukti kai kuriuos reikalavimus nepavojingoms neinertinėms atliekoms. Tačiau šios išimties neturėtų būti taikomos A kategorijos atliekų įrenginiams.
- (10) Be to, ši direktyva, apimdama kasybos pramonės atliekų, kurios gali būti radioaktyvios, tvarkymą, neturėtų apimti specifinių radioaktyvumo aspektų.
- (11) Pagal Direktyvą 75/442/EEB ir taikant Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (Euratomas) 31 ir 32 straipsnius, atliekų, susidarančių išgaunant medžiagas, naudojamas dėl jų radioaktyviųjų savybių, tvarkymo tikslas — užtikrinti darbuotojų, visuomenės ir aplinkos apsaugą nuo jonizuojančios spinduliuotės skleidžiamų pavojų. Ši direktyva netaikoma tokių atliekų tvarkymui, jeigu tai jau reglamentuoja Euratomo sutartimi grindžiami teisės aktai.
- (12) Gerbdamos Direktyvoje 75/442/EEB, visų pirma jos 3 ir 4 straipsniuose, nustatytus principus ir prioritetus, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kasybos veiklos vykdytojai imtųsi visų būtinų priemonių sustabdyti ar kiek galima sumažinti neigiamą — dabar egzistuojantį ar potencialų — poveikį aplinkai ar žmonių sveikatai, kurį sukelia kasybos pramonės atliekų tvarkymas.
- (13) Šios priemonės turėtų būti paremtos, *inter alia*, geriausių metodų samprata, kaip apibrėžta Direktyvoje 96/61/EB, o taikant tuos metodus valstybės narės turėtų pačios nuspręsti, kaip, esant reikalui, tam tikrais atvejais gali būti atsižvelgiama į atliekų įrenginio technines charakteristikas, jo geografinę padėtį ir vietos aplinkos sąlygas.

⁽¹⁾ OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

⁽²⁾ OL L 182, 1999 7 16, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

- (14) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kasybos veiklos vykdytojas sudarytų atitinkamus atliekų tvarkymo planus, numatančius, kaip apdoroti, utilizuoti ir šalinti kasybos atliekas. Tų planų struktūra turėtų būti tokia, kad būtų užtikrintas tinkamas atliekų tvarkymo galimybių planavimas siekiant iki minimumo sumažinti atliekų susidarymą ir jų pavojingumą bei skatinti atliekų utilizavimą. Be to, kasybos pramonės atliekos turėtų būti apibūdintos atsižvelgiant į jų sudėtį, kad būtų kiek įmanoma užtikrinta, jog tokios atliekos reaguoja tik taip, kaip numatyta.
- (15) Tam, kad būtų iki minimumo sumažintas nelaimingų atsitikimų pavojus ir garantuota aukšto lygio aplinkos bei žmonių sveikatos apsauga, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad A kategorijos atliekų įrenginio veiklos vykdytojas atliekų atžvilgiu nustatytų ir taikytų stambių avarijų prevencijos politiką. Kaip prevencinė priemonė turėtų būti įdiegta saugumo valdymo sistema, sudaryti avariniai planai nelaimingų atsitikimų atvejams ir su informacija apie saugumą supažindinti asmenys, kurie gali nukentėti nuo stambios avarijos. Įvykus nelaimingam atsitikimui, veiklos vykdytojams turėtų būti keliamas reikalavimas pateikti kompetentingoms institucijoms visą svarbią informaciją, kuri būtina siekiant sušvelninti daromą ar potencialią žalą aplinkai. Šie ypatingi reikalavimai neturėtų būti taikomi tiems kasybos pramonės atliekų įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 96/82/EB⁽¹⁾.
- (16) Atliekų įrenginys neturėtų būti priskirtas A kategorijai remiantis tik pavojais kasybos pramonės darbuotojų saugumui ir sveikatai, kuriuos apima kiti Bendrijos teisės aktai, visų pirma Tarybos direktyvos 92/91/EEB⁽²⁾ ir 92/104/EEB⁽³⁾.
- (17) Kasybos pramonės atliekų tvarkymas yra specifinio pobūdžio, todėl būtina nustatyti specialią paraiškų pateikimo ir leidimų suteikimo tvarką, taikomą atliekų įrenginiams, priimančioms tokias atliekas. Be to, valstybės narės turėtų imtis reikiamų priemonių garantuoti, kad kompetentingos institucijos periodiškai peržiūrėtų ir prireikus atnaujintų leidimo sąlygas.
- (18) Valstybės narės turėtų laikytis reikalavimų užtikrinti, kad pagal JT EEK 1998 m. birželio 25 d. Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančioms sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvenciją) visuomenė būtų informuojama apie paraiškų gauti leidimą atliekų tvarkymui pateikimą ir su suinteresuota visuomene būtų konsultuojamasi prieš suteikiant leidimą atliekų tvarkymui.
- (19) Būtina aiškiai nurodyti reikalavimus, kurių kasybos pramonę aptarnaujantys atliekų įrenginiai turėtų laikytis vietos, valdymo, kontrolės, uždarymo, trumpalaikių ir ilgalaikių prevencinių bei apsaugos priemonių atžvilgiu, kad nekiltų grėsmė aplinkai, ypač kad požeminiai vandenys nebūtų teršiami besiskverbiančiu į gruntą filtratu.
- (20) Būtina aiškiai apibrėžti kasybos pramonės atliekoms kaupti skirtus A kategorijos atliekų įrenginius, atsižvelgiant į galimus tokio įrenginio eksploatacijos ar nelaimingo atsitikimo, kurio metu iš tokio įrenginio atliekos patenka į aplinką, sukeliamos taršos padarinius.
- (21) Taip pat turi būti nustatyti tam tikri reikalavimai kasybos atliekoms, supilamoms atgal į iškastas ertmes siekiant jas rekultivuoti arba statybos tikslais, susijusiais su naudingųjų iškasenų kasybos procesu, — pavyzdžiui, siekiant ertmėse įrengti ar prižiūrėti įrangą, palengvinančią naudojimąsi mechanizmais, rampas, pertvaras, saugumo užtvartas ar bermas, — tam kad būtų apsaugoti paviršiaus ir požeminiai vandenys, užtikrintas tokių atliekų stabilumas ir garantuota atitinkama stebėseną pabaigus šią veiklą. Atitinkamai tokioms atliekoms neturėtų būti taikomi šios direktyvos reikalavimai, kurie išimtinai skirti „atliekų įrenginiams“, išskyrus tuos, kurie minimi specialioje nuostatoje dėl iškastų ertmių.
- (1) 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyva 96/82/EB dėl didelių, su pavojingomis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės (OL L 10, 1997 I 14, p. 13). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
- (2) 1992 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 92/91/EEB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos gerinimo būtiniausių reikalavimų, taikomų naudingųjų iškasenų gavybos mechaniniais gręžiniais įmonėse (vienuoliktąji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 348, 1992 II 28, p. 9).
- (3) 1992 m. gruodžio 3 d. Tarybos direktyva 92/104/EEB dėl būtiniausių darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos gerinimo reikalavimų, taikomų naudingųjų iškasenų antžeminės ir požeminės gavybos įmonėse (dvyliktoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 404, 1992 XII 31, p. 10).

- (22) Siekiant užtikrinti tinkamą kasybos pramonės atliekas priimančių atliekų įrenginių įrengimą ir priežiūrą, valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių garantuoti, kad tokių įrenginių projektavimu, vietos parinkimu ir valdymu užsiima techniniu požiūriu kompetentingi asmenys. Būtina užtikrinti, kad veiklos vykdytojų ir darbuotojų apmokymo lygis bei įgytos žinios suteiktų jiems tinkamus įgūdžius. Be to, kompetentingos valdžios institucijos turėtų įsitikinti, kad veiklos vykdytojai imasi reikiamų priemonių, kai įrengia ir prižiūri naują atliekų įrenginį arba plečia ar keičia egzistuojantį atliekų įrenginį, įskaitant laikotarpį po uždarymo.
- (23) Būtina nustatyti stebėsenos procedūras atliekų įrenginio eksploatacijos metu ir po jo uždarymo. Numatytas po A kategorijos atliekų įrenginio uždarymo stebėsenos ir kontrolės laikotarpis turėtų būti proporcingas konkrečiam atliekų įrenginio keliamam pavojui, panašiai kaip to reikalaujama Direktyvoje 1999/31/EB.
- (24) Būtina apibrėžti, kada ir kaip turėtų būti uždaromas kasybos pramonę aptarnaujantis atliekų įrenginys, ir nurodyti išsipareigojimus bei atsakomybę, kurią turi prisiimti veiklos vykdytojas laikotarpiu po uždarymo.
- (25) Valstybės narės turėtų reikalauti, kad kasybos pramonės veiklos vykdytojai, siekdami užkirsti kelią vandens ir grunto taršai bei nustatyti neigiamą poveikį, kurį jų atliekų įrenginiai gali daryti aplinkai ar žmonių sveikatai, vykdytų stebėseną ir valdymo kontrolę. Be to, siekiant sumažinti iki minimumo vandens taršą, atliekos į priimančią vandens baseiną turėtų būti šalinamos laikantis 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus⁽¹⁾. Be to, naudojant geriausius metodus turėtų būti, atsižvelgiant į jų kenksmingumą ir toksišką poveikį, iki kiek galima žemesnio lygio sumažinta kai kurių kasybos įmonių išskiriamos cianido ir cianido junginių koncentracija apdorojimo atliekų baseinuose. Atitinkamai turėtų būti nustatytos maksimalios koncentracijos ribos, bet kuriuo atveju laikantis šios direktyvos reikalavimų, kad būtų užkirstas kelias tokiems poveikiui.
- (26) Kasybos pramonę aptarnaujančio atliekų įrenginio veiklos vykdytojas turėtų laikytis reikalavimų iš anksto pateikti finansinę garantiją ar jos ekvivalentą pagal tvarką, kurią turi nustatyti valstybės narės, užtikrinant, kad visi su leidimo suteikimu susiję išsipareigojimai būtų įvykdyti, įskaitant tuos, kurie susiję su teritorijos uždarymu ir priežiūra po uždarymo. Finansinės garantijos dydis turėtų būti pakankamas, kad būtų padengtos teritorijos rekultivavimo, kurį atliktų tinkama, kvalifikuota ir nepriklausoma trečioji šalis, išlaidos. Taip pat būtina, kad tokia garantija būtų pateikta prieš pradedant kaupti atliekas atliekų įrenginyje ir kad ji būtų periodiškai patikslinama. Be to, laikantis principo „teršėjas moka“ ir 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento bei Tarybos direktyvos 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)⁽²⁾, svarbu išaiškinti, kad kasybos pramonę aptarnaujančio atliekų įrenginio veiklos vykdytojas yra atitinkamai atsakingas už jo veikla padarytą žalą aplinkai arba sukeltą neišvengiamą tokios žalos grėsmę.
- (27) Jeigu kasybos pramonę aptarnaujančių atliekų įrenginių eksploatacija gali turėti reikšmingo tarpvalstybinio pobūdžio neigiamo poveikio aplinkai ir su tuo susijusio pavojaus žmonių sveikatai kitos valstybės narės teritorijoje, turėtų būti nustatyta bendra tvarka, palengvinanti kaimyninių valstybių konsultacijas. Tai turėtų būti padaryta siekiant užtikrinti, kad valdžios institucijos adekvačiai keistųsi informacija ir kad visuomenė būtų tinkamai informuojama apie tokius atliekų įrenginius, savo veikla galinčius turėti neigiamą poveikį tos kitos valstybės narės aplinkai.
- (28) Būtina, kad valstybės narės užtikrintų, jog kompetentingos valdžios institucijos sukurtų veiksmingą kasybos pramonę aptarnaujančių atliekų įrenginių tikrinimo ar lygiavėrių kontrolės priemonių sistemą. Nepažeidžiant leidimą turinčio veiklos vykdytojo išsipareigojimų, prieš pradedant atliekų kaupimo operacijas, turėtų būti patikrinta, ar laikomasi leidimo sąlygų. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad veiklos vykdytojai ir jų veiklos perėmėjai saugotų atnaujinamus įrašus, susijusius su tokiais atliekų įrenginiais, ir kad veiklos vykdytojai perduotų savo veiklos perėmėjams informaciją apie atliekų įrenginio būklę ir jo valdymą.
- (29) Valstybės narės turėtų siųsti reguliarius pranešimus Komisijai apie šios direktyvos įgyvendinimą, įskaitant informaciją apie įvykusius ar vos neįvykusius nelaimingus atsitikimus. Šių pranešimų pagrindu Komisija atsiskaitys Europos Parlamentui ir Tarybai.

⁽¹⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

⁽²⁾ OL L 143, 2004 4 30, p. 56.

(30) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų už šios direktyvos pažeidimą ir užtikrinti, kad tos sankcijos būtų taikomos. Minėtos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

(31) Būtina, kad valstybės narės užtikrintų, jog būtų sudarytas jų teritorijoje esančių uždarytų atliekų įrenginių, kurie daro reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai arba vidutiniu ar artimiausiu laikotarpiu gali kelti rimtą grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai, sąrašas.

(32) Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai keičiamasi mokslinė ir techninė informacija apie tai, kaip sudaryti uždarytų atliekų įrenginių sąrašą valstybės narės lygiu ir parengti metodiką, padedančią valstybėms narėms laikytis šios direktyvos, rekultivuojant uždarytus atliekų įrenginius. Be to, turėtų būti užtikrintas pasikeitimas informacija apie žinomus metodus valstybės narės viduje ir tarp valstybių narių.

(33) Ši direktyva galėtų būti naudinga priemonė, į kurią reikėtų atsižvelgti tikrinant, ar projektuose, gaunančiuose Bendrijos plėtrai skirtą finansavimą, yra numatytos priemonės sustabdyti ar kiek įmanoma sumažinti neigiamą poveikį aplinkai. Toks požiūris atitinka Sutarties 6 straipsnį, ypač aplinkos apsaugos reikalavimų integravimo į Bendrijos politiką vystomojo bendradarbiavimo srityje atžvilgiu.

(34) Šios direktyvos tikslo — tobulinti kasybos pramonės atliekų tvarkymą — valstybės narės negali tinkamai pasiekti veikdamos vienos, nes prastas tokių atliekų tvarkymas gali būti tarpvalstybinio pobūdžio taršos priežastimi. Pagal principą „teršėjas moka“ būtina, *inter alia*, atsižvelgti į bet kokią kasybos pramonės atliekų daromą žalą aplinkai, o skirtingai taikant šį principą valstybėse narėse gali pradėti gerokai skirtis ekonominės veiklos vykdytojams tenkanti finansinė našta. Be to, skirtingos kasybos pramonės atliekų tvarkymo nacionalinės politikos trukdo siekti tikslo, kad būtų užtikrintas minimalus saugaus ir atsakingo tokių atliekų tvarkymo lygis ir padidintas jų utilizavimo lygis visoje Bendrijoje. Kadangi, dėl šios direktyvos masto ir poveikio, to tikslo būtų geriau

siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

(35) Šios direktyvos įgyvendinimui reikalingos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.

(36) Šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę metu egzistuojančių atliekų įrenginių eksploatavimas turėtų būti reglamentuojamas tam, kad per nustatytą laikotarpį būtų priimtose reikiamos priemonės juos pritaikyti prie šios direktyvos reikalavimų.

(37) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl teisės aktų leidybos tobulinimo ⁽²⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau atskleistų direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio santykį, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje numatomos priemonės, tvarka ir gairės siekiant, kad būtų užkirstas kelias arba kiek įmanoma sumažintas bet koks dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo atsiradęs neigiamas poveikis aplinkai, visų pirma vandeniui, orui, gruntui, faunai, florai bei kraštovaizdžiui, ir bet koks pavojus žmonių sveikatai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Atsižvelgiant į 2 ir 3 dalis, ši direktyva taikoma atliekų, susidarantių ieškant ir žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus (toliau — kasybos atliekos), tvarkymui.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

2. Ši direktyva netaikoma:

- a) atliekomis, susidarančioms ieškant ir žvalgant, išgaunant ir apdorojant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus, kurios atsiranda netiesiogiai iš tokios veiklos;
- b) atliekomis, susidarančioms atviroje jūroje ieškant ir žvalgant, išgaunant ir apdorojant naudingąsias iškasenas;
- c) suleistam vandeniui ir iš naujo suleistam išsiurbtam požemiam vandeniui, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnio 3 dalies j punkto pirmoje ir antroje įtraukose, kiek tai leidžiama tuo straipsniu.

3. Inertinėms atliekoms ir neužterštam gruntui, susidarančioms ieškant ir žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus, ir atliekomis, susidarančioms išgaunant, apdorojant ir saugant durpes, netaikomi 7 ir 8 straipsniai, 11 straipsnio 1 ir 3 dalys, 12 straipsnis, 13 straipsnio 5 dalis, 14 ir 16 straipsniai, išskyrus atvejus, kai jos kaupiamos A kategorijos atliekų įrenginyje.

Kompetentinga institucija, kol ji įsitikinusi, kad 4 straipsnyje išdėstyti reikalavimai vykdomi, gali sumažinti nepavojingų atliekų, susidarančių ieškant ir žvalgant naudingąsias iškasenas, išskyrus naftą ir evaporitus, kitus nei gipsas ir anhidritas, o taip pat neužteršto grunto ir atliekų, susidarančių išgaunant, apdorojant ir saugant durpes, kaupimo reikalavimus arba juos atšaukti.

Valstybės narės gali sumažinti 11 straipsnio 3 dalies, 12 straipsnio 5 ir 6 dalių, 13 straipsnio 5 dalies, 14 ir 16 straipsnių reikalavimus nepavojingoms neinertinėms atliekoms arba juos atšaukti, išskyrus atvejus, kai jos kaupiamos A kategorijos atliekų įrenginyje.

4. Nepažeidžiant kitų Bendrijos teisės aktų, atliekoms, kurioms taikoma ši direktyva, netaikoma Direktyva 1999/31/EB.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- 1) atliekos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Direktyvos 75/442/EEB 1 straipsnio a punkte;
- 2) pavojingos atliekos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ⁽¹⁾ 1 straipsnio 4 dalyje;

3) inertinės atliekos — tai atliekos, kuriose nevyksta jokie svarbesni fiziniai, cheminiai ar biologiniai pokyčiai. Inertinės atliekos netirpsta, nedega ir kitaip fiziškai ar chemiškai nereaguoja, nesiskaido biologiškai, kitoms medžiagoms, su kuriomis tiesiogiai liečiasi, nedaro tokio neigiamo poveikio, dėl kurio būtų teršiama aplinka ar keliamas pavojus žmonių sveikatai. Bendras atliekose susidariusio filtrato ir teršalų kiekis bei tokio filtrato ekologinis toksiškumas turi būti nedidelis ir, svarbiausia, neturi kelti pavojaus paviršinių ir (arba) požeminių vandenų kokybei;

4) neužterštas gruntas — tai gruntas, kuris kasybos metu pašalinimas iš viršutinio žemės sluoksnio ir kuris nėra laikomas užterštu pagal valstybės narės, kurioje yra ta teritorija, nacionalinės teisės aktus ir Bendrijos teisę;

5) naudingųjų iškasenų ištekliai arba naudingosios iškasenos — tai žemės gelmėse esančių natūralių organinių ar neorganinių medžiagų sancaupų ištekliai, pvz., energetinis kuras, metalų rūdos, pramonei ir statybai naudojamos naudingosios iškasenos, išskyrus vandenį;

6) kasybos pramonė — tai visos įmonės, kurios komerciniais tikslais verčiasi naudingųjų iškasenų antžemine ir požemine kasyba, įskaitant kasybą mechaniniais gręžiniais arba išgautų medžiagų apdorojimą;

7) atvira jūra — tai ta jūros ir jūros dugno dalis, kuri prasižada nuo žemiausio vandens lygio žymos per įprastinius ar vidutinius potvynius ir besitęsianti tolyn į jūros akvatoriją;

8) apdorojimas — tai mechaninis, fizinis, biologinis, terminis ar cheminis procesas ar jų derinys, įskaitant dydžio keitimą, klasifikavimą, separaciją ir filtratą, tačiau išskyrus lydymą, terminius gamybos procesus ir (arba) metalurgijos operacijas, kurie naudojami iš naudingųjų iškasenų, įskaitant išgautas iš eksploatuojamų karjerų, išgauti naudinguosius komponentus (mineralus), bei anksčiau išmestų atliekų pakartotinis apdorojimas;

9) apdorojimo atliekos — tai kietos arba suspensijos pavidalo atliekos, kurios lieka naudingąsias iškasenas apdorojus separacijos technologija (pvz., trupinant, smulkinant (šlifuojant), rūšiuojant pagal dydį, flotacijos būdu ir kitokiais fiziniais bei cheminiais metodais), siekiant iš mažiau vertingų uolienų išskirti naudinguosius komponentus (mineralus);

10) sąvarta — tai inžinierinis įrenginys kietų atliekų kaupimui žemės paviršiuje;

⁽¹⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 94/31/EB (OL L 168, 1994 7 2, p. 28).

- 11) damba — tai inžinerinė konstrukcija, suprojektuota išlaikyti ar izoliuoti vandenį ir atliekas nusodinimo baseine;
- 12) nusodinimo baseinas — tai natūralus baseinas ar inžinerinis įrenginys, kuriame kartu su įvairiu laisvojo vandens kiekiu šalinamos smulkiagrūdės atliekos, paprastai apdorojimo atliekos, kurios susidaro dėl naudingųjų iškasenų apdorojimo ir naudoto vandens nuskaidrinimo bei jo perdirstymo;
- 13) silpnąja rūgštimi skaidomas cianidas — tai cianidas ir cianido junginiai, kurie skyla veikiami silpnosios rūgšties esant nustatytai pH vertei;
- 14) filtratas — tai bet koks skystis, kuris sunkiasi per saugomas atliekas, išteka iš atliekų įrenginio ar lieka jame, įskaitant teršiantį dreną, kuris, jei netinkamai atliekamas, gali neigiamai paveikti aplinką;
- 15) atliekų įrenginys — tai bet koks plotas, kuriame kaupiamos kietos, skystos, tirpalo ar suspensijos pavidalo kasybos atliekos tokiems laikotarpiams:
- A kategorijos atliekų įrenginiams ir atliekų įrenginiams, apibūdintiems pavojingais atliekų tvarkymo plane, laikotarpis nenustatomas,
 - daugiau nei šešių mėnesių laikotarpiui netikėtai atsiradusių pavojingų atliekų atveju,
 - daugiau nei metų laikotarpiui nepavojingų neinertinių atliekų įrenginių atveju,
 - daugiau nei trejų metų laikotarpiui neužteršto grunto, nepavojingų paieškos ir žvalgyimo metu susidariusių atliekų, išgaunant, apdorojant ir saugant durpes susidariusių atliekų bei inertinių atliekų įrenginių atveju.
- 16) stambi avarija — tai įvykis bet kuriame objekte, kuriam taikoma ši direktyva, veiklos, apimančios kasybos atliekų tvarkymą, metu, galintis tuoj pat ar per tam tikrą laiką, sukelti rimtą pavojų žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai objekte ar už jo ribų;
- 17) pavojinga medžiaga — tai medžiaga, mišinys ar preparatas, kurie yra pavojingi, kaip tai yra apibrėžta Direktyvoje 67/548/EEB ⁽¹⁾ arba Direktyvoje 1999/45/EB ⁽²⁾;
- 18) geriausi prieinami gamybos būdai apibrėžiami taip, kaip apibrėžta Direktyvos 96/61/EEB 2 straipsnio 11 dalyje;
- 19) priimantysis vandens baseinas — tai paviršiniai vandenys, požeminiai vandenys, tarpiniai vandenys ir pakrančių vandenys, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio atitinkamai 1, 2, 6 ir 7 dalyse;
- 20) rekultivavimas — tai atliekų įrenginio paveiktos žemės apdorojimas siekiant atstatyti jos patenkinamą būklę, ypatingai atsižvelgiant į grunto kokybę, augaliją ir gyvūniją, natūralias buveines, gėlo vandens sistemas, kraštovaizdį ir atitinkamus naudingus panaudojimo būdus;
- 21) paieška ir žvalgyba — tai ekonominę vertę turinčių naudingųjų iškasenų telkinių paieška, įskaitant mėginių ėmimą, jungtinių mėginių ėmimą, gręžimą ir žvalgybinių griovių bei tranšėjų kasimą, išskyrus bet kokius darbus, kurie yra atliekami ruošiant tokius telkinius eksploatuoti, ir bet kokią veiklą, tiesiogiai susijusią su vykstančiu kasybos darbu;
- 22) visuomenė — tai vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų ir, pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką, jų asociacijos, organizacijos ar grupės;

Manoma, kad tokie įrenginiai apima bet kokias dambas ar kitas konstrukcijas, reikalingas išsaugoti, sulaikyti, izoliuoti arba kitaip sutvirtinti tokius įrenginius, taip pat sąvartas ir nusodinimo baseinus, bet neapsiriboja jais, išskyrus iškastas ertmes, į kurias, išgavus naudingąsias iškasenas, atliekos grąžinamos jų rekultivavimo ir konstrukcijos sutvirtinimo tikslais;

⁽¹⁾ 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo (OL 196, 1967 8 16, p. 1). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2004/73/EB (OL L 152, 2004 4 30, p. 1).

⁽²⁾ 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo (OL L 200, 1999 7 30, p. 1). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

- 23) suinteresuota visuomenė — tai visuomenės dalis, kuriai turėjo ar gali turėti poveikio sprendimų aplinkos klausimais priėmimas pagal šios direktyvos 6 ir 7 straipsnius arba kuri yra juo suinteresuota; šiame apibrėžime nevyriausybinės organizacijos, skatinančios aplinkos apsaugą ir atitinkančios visus reikalavimus pagal nacionalinę teisę, yra laikomos suinteresuotomis;
- 24) veiklos vykdytojas — tai fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už kasybos atliekų tvarkymą pagal valstybės narės, kurioje tvarkomos kasybos atliekos, nacionalinės teisės aktus, įskaitant laikiną kasybos atliekų saugojimą, taip pat eksploatacijos laikotarpį ir priežiūros po uždarymo laikotarpį;
- 25) atliekų turėtojas — tai kasybos atliekų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris turi atliekų;
- 26) kompetentingas asmuo — tai fizinis asmuo, kuris turi techninių žinių ir patirties, kaip apibrėžta valstybės narės, kurioje veikia tas asmuo, nacionalinės teisės aktuose, vykdyti šioje direktyvoje numatytas pareigas;
- 27) kompetentinga institucija — tai institucija ar institucijos, kurias valstybė narė paskiria atsakingomis už šioje direktyvoje numatytų pareigų vykdymą;
- 28) teritorija — tai visa konkrečioje geografinėje vietoje esanti žemė, kurioje vykdomą veiklą kontroliuoja ir valdo veiklos vykdytojas;
- 29) esminis pakeitimas — tai atliekų įrenginio struktūros ar veiklos pokytis, kuris, kompetentingos institucijos nuomone, gali turėti didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai.

4 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kasybos atliekos būtų tvarkomos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar metodų, kurie galėtų pakenkti aplinkai, ypač nesukeliant pavojaus vandeniui, orui, gruntui, faunai ir florai, nesukeliant nepatogumų dėl triukšmo ar kvapų, nedarant neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ar lankytinoms vietovėms. Valstybės narės taip pat imasi būtinų priemonių, kad būtų uždrausta kasybos atliekas išmesti, versti į krūvas ar nekontroliuojamai saugoti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad veiklos vykdytojas imtųsi visų būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias arba kuo labiau sumažintas bet koks neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai, atsiradęs dėl kasybos atliekų tvarkymo. Tai apima bet kokio atliekų įrenginio valdymą, įskaitant priežiūrą po jo uždarymo, ir su tuo įrenginiu susijusių stambių avarijų prevenciją bei jų pasekmių aplinkai ir žmonių sveikatai ribojimą.

3. 2 dalyje nurodytos priemonės yra grindžiamos, *inter alia*, geriausiais prieinamais gamybos būdais, nenustatant kokio nors vieno būdo ar konkrečios technologijos panaudojimo, bet atsižvelgiant į atliekų įrenginio technines ypatybes, jo geografinę padėtį ir vietos aplinkos sąlygas.

5 straipsnis

Atliekų tvarkymo planas

1. Valstybės narės užtikrina, kad veiklos vykdytojas parengtų atliekų tvarkymo planą, kaip kasybos atliekas sumažinti iki minimumo, jas apdoroti, panaudoti ir šalinti.

2. Atliekų tvarkymo plano tikslai yra šie:

a) užkirsti kelią arba sumažinti gaminamų atliekų kiekio susidarymą ir jų žalą, visų pirma atsižvelgiant į:

i) atliekų tvarkymą projektavimo laikotarpiu ir naudingųjų iškasenų išgavimo ir apdorojimo būdo pasirinkimą;

ii) galimus kasybos atliekų pokyčius dėl jų ploto didėjimo ir antžeminio laikymo sąlygų;

iii) kasybos atliekų patalpinimą į iškastą ertmę, išgavus naudingąsias iškasenas, kiek tai įmanoma techniškai ir ekonomiškai bei tinkama aplinkosaugos požiūriu, laikantis esamų aplinkos standartų Bendrijos lygmeniu ir, kai tinka, šios direktyvos reikalavimų;

iv) dirvožemio grąžinimą į vietą uždarius atliekų įrenginį arba, jei tai praktiškai neįmanoma, pakartotinį jo panaudojimą kitur;

v) mažiau pavojingų medžiagų naudojimą naudingųjų iškasenų apdorojimui;

b) skatinti kasybos atliekų naudojimą jas perdirbant, pakartotinai naudojant ar regeneruojant, kai tai aplinkosaugos požiūriu tinkama, laikantis esamų aplinkos standartų Bendrijos lygmeniu ir, kai tinka, šios direktyvos reikalavimų;

c) užtikrinti trumpalaikį ir ilgalaikį saugų kasybos atliekų šalinimą, visų pirma, projektavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į valdymą atliekų įrenginio eksploatacijos metu ir jį uždarius bei pasirenkant projektą, reikalaujantį minimalios ir, jei įmanoma, apskritai jokios uždaryto atliekų įrenginio stebėsenos, kontrolės ir valdymo.

3. Atliekų tvarkymo plane turi būti bent šie duomenys:

a) kai taikoma, siūloma atliekų įrenginio kategorija pagal III priede išdėstytus kriterijus:

— kai būtinas A kategorijos atliekų įrenginys, dokumentas, rodantis, kad stambių avarių prevencijos politika, jos įgyvendinimui skirta saugos valdymo sistema ir vidaus avarinis planas bus įgyvendinti pagal 6 straipsnio 3 dalį,

— kai veiklos vykdytojas mano, kad A kategorijos atliekų įrenginys nebūtinas, pakankama tai patvirtinanti informacija, įskaitant galimo avarių pavojaus nustatymą;

b) atliekų apibūdinimas pagal II priedą ir numatomas bendras kasybos atliekų, atsirasiančių eksploatacijos metu, kiekis;

c) veiklos, kurios metu tokios atliekos susidaro, ir bet kokio vėlesnio jų apdorojimo aprašymas;

d) aprašymas, kaip aplinką ir žmonių sveikatą gali neigiamai paveikti tokių atliekų kaupimas, ir prevencinės priemonės, kurių reikia imtis siekiant iki minimumo sumažinti poveikį aplinkai įrenginio eksploatavimo metu ir po jo uždarymo, įskaitant 11 straipsnio 2 dalies a, b, d ir e punktuose nurodytus aspektus;

e) siūlomą kontrolės ir stebėsenos tvarką pagal 10 straipsnį (kai taikoma) ir 11 straipsnio 2 dalies c punktą;

f) siūlomą uždarymo planą, įskaitant rekultivavimą, priežiūros po uždarymo procedūras ir stebėseną, kaip numatyta 12 straipsnyje;

g) pagal 13 straipsnį taikomas priemones vandens būklės pablogėjimo, oro ir grunto taršos prevencijai ar sumažinimui iki minimumo.

Atliekų tvarkymo plane teikiama pakankamai informacijos, kad kompetentinga institucija galėtų įvertinti veiklos vykdytojo sugebėjimą įgyvendinti 2 dalyje išdėstytus atliekų tvarkymo plano tikslus ir įvykdyti savo įsipareigojimus pagal šią direktyvą.

4. Atliekų tvarkymo planas peržiūrimas kas penkeri metai ir (arba) atitinkamai keičiamas, jei eksploatuojant atliekų įrenginį arba saugomose atliekose įvyksta dideli pokyčiai. Apie bet kokius pakeitimus pranešama kompetentingai institucijai.

5. Pagal kitus nacionalinės teisės arba Bendrijos teisės aktus parengti planai, kuriuose yra 3 dalyje nurodyti duomenys, gali būti naudojami, kai tuo išvengiama nereikalingo informacijos dubliavimo ir veiklos vykdytojo darbo pasikartojimo, jei įvykdomi visi reikalavimai pagal 1–4 dalis.

6. Kompetentinga institucija tvirtina atliekų tvarkymo planą pagal procedūras, kurias nustato pačios valstybės narės, ir stebi jo įgyvendinimą.

6 straipsnis

Stambių avarių prevencija ir informacija

1. Šis straipsnis taikomas A kategorijos atliekų įrenginiams, išskyrus tuos atliekų įrenginius, kuriems taikoma Direktyva 96/82/EB.

2. Nepažeidžiant kitų Bendrijos teisės aktų, pirmiausia Direktyvų 92/91/EEB ir 92/104/EEB, valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatomi stambių avarių pavojai ir, atliekų įrenginius projektuojant, statant, eksploatuojant, prižiūrint, uždarant, prižiūrint po uždarymo, būtų įdiegiamos būtinos savybės siekiant išvengti tokių avarių ir sumažinti jų neigiamas pasekmes žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, įskaitant bet kokią tarpvalstybinį poveikį.

3. Siekiant įgyvendinti 2 dalies reikalavimus, kiekvienas veiklos vykdytojas prieš veiklos pradžią sukuria stambių avarių prevencijos politiką, skirtą kasybos atliekų tvarkymui ir, pagal reikalavimus, išvardintus I priedo 1 dalyje, įdiegia tą politiką įgyvendinančią saugos valdymo sistemą, taip pat įdiegia vidaus avarinį planą, kuriame nurodomos priemonės, būtinos imtis teritorijoje avarijs atveju.

Vykdydamas šią politiką, veiklos vykdytojas paskiria saugos vadovą, atsakingą už stambių avarijų prevencijos politikos įgyvendinimą ir periodišką priežiūrą.

Kompetentinga institucija parengia išorės avarinį planą, kuriame nurodomos priemonės, būtinos imtis avarijos atveju už teritorijos ribų. Kaip prašymo suteikti leidimą dalį, veiklos vykdytojas pateikia kompetentingai institucijai informaciją, suteikiančią pastarajai galimybę sukurti tą planą.

4. Avarinių planų, nurodytų 3 dalyje, tikslai yra šie:

- a) apimti ir kontroliuoti stambias avarijas bei kitus incidentus, siekiant kuo labiau sumažinti jų poveikį, pirmiausia sumažinti žalą žmonių sveikatai ir aplinkai;
- b) įdiegti priemones, būtinas žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti nuo stambių avarijų ir kitų incidentų poveikio;
- c) pateikti visuomenei ir atitinkamoms tarnyboms ar institucijoms toje teritorijoje būtiną informaciją;
- d) numatyti, kad po stambios avarijos būtų išvalyta, rekultivuota ir atkurta aplinka.

Valstybės narės užtikrina, kad stambios avarijos atveju veiklos vykdytojas nedelsdamas pateiktų kompetentingai institucijai visą informaciją, kurios reikia siekiant padėti kuo labiau sumažinti jos pasekmes žmonių sveikatai ir įvertinti bei kuo labiau sumažinti esamą ar potencialią žalą aplinkai.

5. Valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotai visuomenei iš anksto ir veiksmingai būtų suteiktos galimybės dalyvauti ruošiant ar peržiūrint išorės avarinį planą, kuriamą pagal 3 dalį. Šiuo tikslu suinterasuota visuomenė informuojama apie bet kokią pasiūlymą ir jai suteikiama galimybė susipažinti su atitinkama informacija, įskaitant, *inter alia*, informaciją apie teisę dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir apie kompetentingą instituciją, kuriai gali būti teikiamos pastabos ir klausimai.

Valstybės narės užtikrina, kad suinterasuotai visuomenei suteikiama teisė per tinkamą laiką pareikšti komentarus, ir kad priimant sprendimą dėl išorės avarinio plano deramai atsižvelgiama į šiuos komentarus.

6. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie saugos priemones ir apie reikiamus veiksmus avarijos atveju, turinti bent elementus, išvardintus I priedo 2 dalyje, pateikiama neatlygintinai ir, žinoma, suinterasuotai visuomenei.

Ši informacija peržiūrima kas trejus metus ir, jei reikia, atnaujinama.

7 straipsnis

Prašymas ir leidimas

1. Jokiam atliekų įrenginiui neleidžiama veikti be kompetentingos institucijos suteikto leidimo. Leidime turi būti šio straipsnio 2 dalyje išdėstyti elementai ir aiškiai nurodoma atliekų įrenginio kategorija pagal 9 straipsnyje nurodytus kriterijus.

Jei įvykdomi visi šiame straipsnyje numatyti reikalavimai, bet koks leidimas, išduotas pagal kitus nacionalinius ar Bendrijos teisės aktus, gali būti jungiamas siekiant suformuoti vieną leidimą, jei toks formatas pašalina nebūtiną informacijos dubliavimą ir veiklos vykdytojo ar kompetentingos institucijos darbo kartojimą. Duomenys, nurodyti 2 dalyje, gali būti nurodyti viename leidime ar keliuose leidimuose, jeigu laikomasi visų reikalavimų pagal šį straipsnį.

2. Prašyme suteikti leidimą turi būti bent šie duomenys:

- a) veiklos vykdytojo tapatybė;
- b) siūloma atliekų įrenginio vieta, įskaitant galimas alternatyvias vietas;
- c) atliekų tvarkymo planas pagal 5 straipsnį;
- d) adekvačios priemonės finansinės garantijos ar lygiaverte forma, kaip reikalaujama pagal 14 straipsnį;
- e) veiklos vykdytojo pateikta informacija pagal Direktyvos 85/337/EEB (⁽¹⁾) 5 straipsnį, jei pagal tą direktyvą yra reikalingas poveikio aplinkai vertinimas.

(¹) 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, 1985 7 5, p. 40). Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB (OL L 156, 2003 6 25, p. 17).

3. Kompetentinga institucija leidimą suteikia tik įsitikinusi, kad:

a) veiklos vykdytojas atitinka taikytinus šios direktyvos reikalavimus;

b) atliekų tvarkymas tiesiogiai ar kitaip nepažeidžia atitinkamo atliekų tvarkymo plano ar planų, paminėtų Direktyvos 75/442/EEB 7 straipsnyje įgyvendinimo.

4. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad kompetentingos institucijos periodiškai peržiūrėtų ir prireikus atnaujintų leidimo sąlygas:

— kai yra esminių atliekų įrenginio eksploatavimo ar kaupiamų atliekų pasikeitimų,

— vadovaudamosi veiklos vykdytojo stebėsenos rezultatais, pateiktais pagal 11 straipsnio 3 dalį, ar patikrinimais, atliktais pagal 17 straipsnį,

— atsižvelgdamos į pasikeitimą informacija apie esminius geriausių žinomų gamybos metodų pakeitimus pagal 21 straipsnio 3 dalį.

5. Kai to prašoma statistikos tikslais, informacija, esanti pagal šį straipsnį suteiktame leidime, pateikiama kompetentingoms nacionalinėms ar Bendrijos statistikos institucijoms. Slapta tik komercinio pobūdžio informacija, pavyzdžiui, informacija, susijusi su verslo santykiais ir kainos komponentais bei naudingųjų iškasenų vertingųjų išteklių kiekiais, neskelbiama.

8 straipsnis

Visuomenės dalyvavimas

1. Priimant sprendimą dėl leidimo suteikimo visuomenė viešais skelbimais arba kitomis tinkamomis priemonėmis,

pavyzdžiui, elektroninėmis žiniasklaidos priemonėmis, jei jos prieinamos, iš anksto ir vėliausiai, kai tik informacija gali būti pagrįstai teikiama, informuojama apie:

a) prašymą suteikti leidimą;

b) kur taikytina, faktą, kad priimant sprendimą, susijusį su prašymu suteikti leidimą, valstybės narės turi konsultuotis tarpusavyje pagal 16 straipsnį;

c) duomenis apie institucijas, atsakingas už sprendimo priėmimą, tas, iš kurių gali būti gaunama atitinkama informacija, tas, kurioms gali būti teikiamos pastabos ar klausimai, ir pastabų ar klausimų pateikimo tvarkaraščio duomenis;

d) galimų sprendimų pobūdį;

e) kur taikytina, duomenis apie pasiūlymą atnaujinti leidimą ar leidimo sąlygas;

f) laiką ir vietą ar būdus atitinkamai informacijai gauti;

g) duomenis apie visuomenės dalyvavimo tvarką, parengtą pagal 7 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tinkamais terminais suinteresuotai visuomenei būtų prieinama:

a) pagal nacionalinės teisės aktus — svarbiausios ataskaitos ir nuomonė, pateikta kompetentingai institucijai tuo metu, kai visuomenė buvo informuota pagal 1 dalį;

b) pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/4/EB dėl visuomenės galimybių susipažinti su informacija apie aplinką⁽¹⁾ — bet kokia informacija, papildanti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, kuri yra svarbi priimant sprendimą pagal šios direktyvos 7 straipsnį ir kuri tampa prieinama tik po to, kai visuomenė buvo informuota pagal šio straipsnio 1 dalį.

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad pagal šio straipsnio 1 dalį visuomenė būtų informuojama apie leidimo sąlygų atnaujinimą pagal 7 straipsnio 4 dalį.

4. Kol sprendimas nepriimtas, suinteresuota visuomenė turi teisę pareikšti kompetentingai institucijai pastabas ir nuomones.

5. Priimant sprendimą deramai atsižvelgiama į šiame straipsnyje numatyto konsultavimosi rezultatus.

⁽¹⁾ OL L 41, 2003 2 14, p. 26.

6. Priėmusi sprendimą, kompetentinga institucija atitinkama tvarka informuoja suinteresuotą visuomenę ir pasirūpina, kad suinteresuotai visuomenei būtų prieinama ši informacija:

11 straipsnis

a) sprendimo turinys, įskaitant leidimo kopiją;

Atliekų įrenginių statyba ir valdymas

b) argumentai ir aplinkybės, kuriomis grindžiamas sprendimas.

7. Kad suinteresuota visuomenė galėtų pasirengti ir veiksmingai dalyvauti, valstybės narės nustato išsamią visuomenės dalyvavimo tvarką pagal šį straipsnį.

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad atliekų įrenginių valdytų kompetentingas asmuo ir jis vystytų techniką bei mokytų personalą.

2. Kompetentinga institucija įsitikina, jog statydamas atliekų įrenginį ar modifikuodamas esamą atliekų įrenginį veiklos vykdytojas užtikrina, kad:

9 straipsnis

Atliekų įrenginių klasifikavimo sistema

Pagal šią direktyvą kompetentingos institucijos atliekų įrenginiui A kategoriją suteikia pagal III priede nustatytus kriterijus.

a) atliekų įrenginys būtų tinkamoje vietoje, atsižvelgiant pirmiausia į geologinius, hidrologinius, hidrogeologinius, seisminius bei geotechninius veiksnius, ir suprojektuotas taip, kad atitiktų sąlygas, būtinas užkirsti kelią trumpu ir ilgu laikotarpiu grunto, oro, požeminio ar paviršinio vandens taršai, atsižvelgiant pirmiausia į Direktyvas 76/464/EEB ⁽¹⁾, 80/68/EEB ⁽²⁾ ir 2000/60/EB, ir užtikrinti užteršto vandens bei filtrato surinkimą pagal leidimo reikalavimus, bei mažinti vandens ar vėjo eroziją tiek, kiek tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai įgyvendinama;

10 straipsnis

Iškastos eirtmės

1. Valstybės narės užtikrina, kad veiklos vykdytojas, talpindamas kasybos atliekas rekultivavimo ar konstrukcijos sutvirtinimo tikslais atgal į iškastas eirtmes, sudarytas vykdanč antžeminę ar požeminę kasybą, imasi tinkamų priemonių, siekiant:

1) užtikrinti kasybos atliekų stabilumą *mutatis mutandis* pagal 11 straipsnio 2 dalį;

2) užkirsti kelią grunto, paviršinio ir požeminio vandens taršai *mutatis mutandis* pagal 13 straipsnio 1 ir 3 dalis;

3) užtikrinti kasybos atliekų stebėseną *mutatis mutandis* pagal 12 straipsnio 4 ir 5 dalis;

2. Direktyva 1999/31/EB toliau atitinkamai taikoma kitoms nei kasybos atliekoms, naudojamoms užpildyti iškastas eirtmes.

b) atliekų įrenginys būtų tinkamai pastatytas, valdomas ir prižiūrimas siekiant trumpu ir ilgu laikotarpiu užtikrinti jo fizinį stabilumą ir užkirsti kelią grunto, oro, paviršinio ar požeminio vandens taršai, taip pat kuo labiau sumažinti galimą žalą kraštovaizdžiui;

c) būtų tinkami planai ir priemonės, skirtos reguliariai atliekų įrenginio stebėsenai ir kompetentingų asmenų atliekamiems patikrinimams bei skirtos imtis veiksmų esant rezultatams, rodantiems vandens ar grunto taršos nestabilumą.

d) būtų tinkamos priemonės, skirtos rekultivuoti žemę ir uždarinti atliekų įrenginį.

e) būtų tinkamos priemonės, skirtos atliekų įrenginio priežiūrai po uždarymo.

⁽¹⁾ 1976 m. gegužės 4 d. Tarybos direktyva 76/464/EEB dėl tam tikrų į Bendrijos vandenį išleidžiamų pavojingų medžiagų sukeltos taršos (OL L 129, 1976 5 18, p. 23). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/60/EB.

⁽²⁾ 1979 m. gruodžio 17 d. Tarybos direktyva 80/68/EEB dėl požeminio vandens apsaugos nuo tam tikrų pavojingų medžiagų keliamos taršos (OL L 20, 1980 1 26, p. 43). Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 91/692/EEB (OL L 377, 1991 12 31, p. 48).

Stebėsenos ir patikrinimų, nurodytų c punkte rezultatai laikomi kartu su leidimo dokumentais, siekiant užtikrinti tinkamą informacijos perdavimą, ypač pasikeitus veiklos vykdytojiui.

3. Veiklos vykdytojas, nepagrįstai neuždelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 48 valandas praneša kompetentingai institucijai apie bet kokius įvykius, galinčius turėti poveikį atliekų įrenginio stabilumui ir apie bet kokią didelį neigiamą poveikį aplinkai, nustatytą vykdant atliekų įrenginio kontrolę ir stebėseną. Kur taikytina, veiklos vykdytojas įgyvendina vidaus avarinį planą ir laikosi visų kitų kompetentingos institucijos nurodymų dėl korekcinio priemonių, kurių reikia imtis.

Priemonių, kurių reikia imtis, išlaidos tenka veiklos vykdytojiui.

Kompetentingos institucijos nustatyta dažnumu, tačiau bet kuriuo atveju ne rečiau kaip kartą per metus, veiklos vykdytojas, vadovaudamasis surinktais duomenimis, praneša kompetentingoms institucijoms visus stebėsenos rezultatus, kuriais įrodoma, jog laikomasi leidimo sąlygų ir kaupiama vis daugiau informacijos apie atliekas ir atliekų įrenginyje vykstančius procesus. Vadovaudamasi šia ataskaita kompetentinga institucija gali nuspręsti, kad yra būtinas nepriklausomo eksperto patvirtinimas.

12 straipsnis

Atliekų įrenginių uždarymo procedūros ir procedūros po uždarymo

1. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad būtų laikomasi 2–5 dalių.

2. Atliekų įrenginio uždarymo procedūra pradedama tik jeigu įvykdoma viena iš šių sąlygų:

- a) įvykdomos leidime nurodytos atitinkamos sąlygos;
- b) veiklos vykdytojiui prašant kompetentinga institucija suteikia leidimą;
- c) kompetentinga institucija dėl to priima pagrįstą sprendimą.

3. Atliekų įrenginys laikomas galutinai uždarytu tik po to, kai kompetentinga institucija nepagrįstai neuždelsdama įvykdo galutinę apžiūrą teritorijoje, įvertina visas veiklos vykdytojo

pateiktas ataskaitas, patvirtina, kad teritorija rekultivuota ir praneša veiklos vykdytojiui apie uždarymo patvirtinimą.

Patvirtinimas jokių būdu nesumažina veiklos vykdytojo pareigų pagal leidimo sąlygas ar pagal teisės aktus.

4. Veiklos vykdytojas po atliekų įrenginio uždarymo yra atsakingas už priežiūrą, stebėseną ir kontrolę tiek, kiek reikalauja kompetentinga institucija, atsižvelgiant į pavojaus pobūdį ir trukmę, išskyrus atvejus, kai kompetentinga institucija, nepažeidžiant nacionalinių ar Bendrijos teisės aktų, reguliuojančių atliekų turėtojo atsakomybę, nusprendžia perimti šias užduotis iš veiklos vykdytojo po to, kai atliekų įrenginys galutinai uždarytas.

5. Kai uždarius atliekų įrenginį kompetentinga institucija nusprendžia esant būtina, veiklos vykdytojas pirmiausia kontroliuoja įrenginio fizinį ir cheminį stabilumą ir kuo labiau mažina bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, pirmiausia paviršiniam ir požeminiam vandeniui, užtikrindamas, kad:

- a) visi įrenginiui priklausantys statiniai būtų stebimi ir užkonservuoti bei visada turėtų naudojimui paruoštus kontrolės ir matavimo prietaisus;
- b) kur taikytina, nutekamieji kanalai ir slenksčiai būtų švarūs ir neužtvirti.

6. Po atliekų įrenginio uždarymo veiklos vykdytojas nedelsiant praneša kompetentingai institucijai apie bet kokius įvykius ar procesus, galinčius paveikti atliekų įrenginio stabilumą, ir apie bet kokią didelį neigiamą poveikį aplinkai, pastebėtą atitinkamų kontrolės ir stebėsenos procedūrų metu. Kur taikytina, veiklos vykdytojas įgyvendina vidaus avarinį planą ir laikosi visų kitų kompetentingos institucijos nurodymų dėl korekcinio priemonių, kurių reikia imtis.

Priemonių, kurių reikia imtis, išlaidos tenka veiklos vykdytojiui.

Kompetentingos institucijos nustatyta dažnumu ir atvejais veiklos vykdytojas, vadovaudamasis surinktais duomenimis, praneša kompetentingoms institucijoms visus stebėsenos rezultatus, kuriais įrodoma, jog laikomasi leidimo nurodytų sąlygų ir kaupiama vis daugiau informacijos apie atliekas ir atliekų įrenginyje vykstančius procesus.

13 straipsnis

Vandens būklės pablogėjimo, oro ir grunto taršos prevencija

1. Kompetentinga institucija įsitikina, kad veiklos vykdytojas ėmėsi būtinų priemonių siekdamas:

a) įvertinti saugomų atliekų potencialą išskirti filtratą, įskaitant filtrate esančius teršalus, atliekų įrenginio eksploatacijos laikotarpiu ir laikotarpiu po uždarymo bei nustatyti atliekų įrenginio vandens pusiausvyrą;

b) neleisti susidaryti filtratui ir atliekoms užteršti paviršinį ar požeminį vandenį ir gruntą arba kiek įmanoma tai sumažinti;

c) valyti iš atliekų įrenginio surinktą užterštą vandenį ir filtratą, ir juos išleisti pagal nustatytus atitinkamus standartus.

2. Kompetentinga institucija užtikrina, kad veiklos vykdytojas ėmėsi tinkamų priemonių, siekdamas išvengti dulkių ir dujų emisijų arba jas sumažinti.

3. Jei, remdamasi pavojaus aplinkai įvertinimu, atsižvelgdama visų pirma atitinkamai į Direktyvas 76/464/EEB, 80/68/EEB arba 2000/60/EB, kompetentinga institucija nusprendžia, kad filtratą rinkti ir valyti nebūtina, arba jei nustatoma, kad atliekų įrenginys gruntui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui nekelia potencialios grėsmės, 1 dalies b ir c punktuose išdėstytus reikalavimus galima atitinkamai sumažinti ar atšaukti.

4. Valstybės narės turi užtikrinti, kad pašalinant kieto, suspensijos ar skysto pavidalo kasybos atliekas į bet koki priimantįjį vandens baseiną, išskyrus kasybos atliekų pašalinimo tikslui įrengtą vandens baseiną, veiklos vykdytojas laikytųsi atitinkamų Direktyvų 76/464/EEB, 80/68/EEB ir 2000/60/EB reikalavimų.

5. Nusodinimo baseinų, kuriuose yra cianido, atveju veiklos vykdytojas užtikrina, kad silpnąją rūgštimi skaidomo cianido

koncentracija nusodinimo baseine būtų sumažinta iki žemiausio įmanomo lygio naudojant geriausius prieinamus gamybos būdus ir bet kuriuo atveju, atliekų įrenginiuose, kuriems buvo anksčiau suteiktas leidimas arba kurių veikla jau buvo vykdoma ... (*), silpnąją rūgštimi skaidomo cianido koncentracija apdorojimo atliekų išleidimo iš perdirbimo gamyklos į nusodinimo baseiną metu neviršytų 50 ppm nuo ... (*), 25 ppm nuo ... (**), 10 ppm nuo ... (***) ir 10 ppm atliekų įrenginiuose, kuriems leidimas buvo suteiktas po ... (*).

Kompetentingai institucijai reikalaujant, veiklos vykdytojas, pasinaudodamas rizikos įvertinimu, kuriame atsižvelgiama į konkrečiai teritorijai būdingas sąlygas, parodo, kad tų koncentracijų ribų nereikia labiau mažinti.

14 straipsnis

Finansinė garantija

1. Prieš prasidedant bet kokiai veiklai, susijusiai su kasybos atliekų kaupimu atliekų įrenginyje, kompetentinga institucija reikalauja finansinės garantijos (pavyzdžiui, finansinio užstato forma, įskaitant pramonės finansuojamus savitarpio garantijų fondus) arba lygiavertės priemonės, pagal procedūras, dėl kurių turi nuspręsti valstybės narės, tam, kad:

a) būtų įvykdyti visi pagal šią direktyvą išduoto leidimo įpareigojimai, įskaitant po uždarymo taikomas nuostatas;

b) fondai teritorijos rekultivavimui būtų lengvai pasiekiami bet kuriuo metu.

2. 1 dalyje minima garantija apskaičiuojama remiantis:

a) galimu atliekų įrenginio poveikiu aplinkai, pirmiausia atsižvelgiant į atliekų įrenginio kategoriją, atliekų savybes ir rekultivuotos žemės naudojimą ateityje;

b) prielaida, kad nepriklausomos ir tinkamai kvalifikuotos trečiosios šalys įvertins reikiamus rekultivavimo darbus ir juos atliks.

3. Garantijos dydis turi būti tinkamai patikslintas pagal atliekų įrenginyje būtinus atlikti rekultivavimo darbus.

(*) 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta data.

(**) Penkeri metai nuo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

(***) Dešimt metų nuo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

4. Pagal 12 straipsnio 3 dalį patvirtinusi uždarymą, kompetentinga institucija pateikia veiklos vykdytojui raštišką pranešimą, kuriuo jis atleidžiamas nuo garantinio išipareigojimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus 12 straipsnio 4 dalyje nurodytas pareigas po uždarymo.

15 straipsnis

Atsakomybė aplinkos apsaugos srityje

Direktyvos 2004/35/EB III priedas papildomas šiuo punktu:

„13. Kasybos atliekų tvarkymas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/.../EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo (*).

(*) OL L“

16 straipsnis

Tarpvalstybinis poveikis

1. Jeigu valstybė narė, kurioje yra atliekų įrenginys, žino, kad A kategorijos atliekų įrenginio eksploatavimas gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį kitos valstybės narės aplinkai ar sukelti pavojų kitos valstybės narės žmonių sveikatai, arba jeigu valstybė narė, kuri gali būti stipriai paveikta, to prašo, valstybė narė, kurios teritorijoje buvo pateiktas prašymas suteikti leidimą pagal 7 straipsnį perduoda pagal tą straipsnį pateiktą informaciją tai kitai valstybei narei tuo pat metu, kai ji suteikia savo piliečiams galimybę susipažinti su šia informacija.

Tokia informacija yra visų konsultacijų, kurios reikalingos palaikant dvišalius valstybių narių santykius, grindžiamus abipusiškumu ir lygiateisiškumu, pagrindas.

2. Palaikydamos dvišalius santykius, valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais tos valstybės narės, kuri gali būti paveikta, suinteresuotai visuomenei būtų tinkamu laiku prieinami prašymai, kad ji turėtų teisę pateikti savo pastabas prieš kompetentingai institucijai priimant sprendimą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įvykus su šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atliekų įrenginiu susijusiai avarijai, informacija, kurią veiklos vykdytojas suteikia kompetentingai institucijai pagal 6 straipsnio 4 dalį, būtų nedelsiant perduota kitai vals-

tybei narei, siekiant padėti kiek galima labiau sumažinti avarijos pasekmes žmonių sveikatai ir įvertinti bei kiek galima labiau sumažinti faktišką ar potencialią žalą aplinkai.

17 straipsnis

Kompetentingos institucijos patikrinimai

1. Prieš pradėdant atliekų kaupimo operacijas ir po to, išskaitant laikotarpį po uždarymo, intervalais, kuriuos turi nustatyti atitinkama valstybė narė, kompetentinga institucija tikrina atitinkamą atliekų įrenginį, kuriam taikomas 7 straipsnis, kad būtų užtikrinta, jog jis atitinka leidimo sąlygas. Teigiamos patikrinimo išvados jokių būdu nemažina veiklos vykdytojo atsakomybės pagal leidimo sąlygas.

2. Valstybės narės reikalauja, kad veiklos vykdytojas turėtų atnaujintą informaciją apie visas atliekų tvarkymo operacijas ir sudarytų galimybes kompetentingai institucijai ją patikrinti bei užtikrintų tinkamą naujausios su atliekų įrenginiu susijusios atitinkamos informacijos ir įrašų perdavimą, jei atliekų įrenginio valdymo metu pasikeistų veiklos vykdytojas.

18 straipsnis

Pareiga teikti ataskaitą

1. Valstybės narės kas treji metai perduoda Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaita rengiama atsižvelgiant į klausimyną arba gaires, kurias Komisija turi priimti 23 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka. Ataskaita Komisijai perduodama per devynis mėnesius, pasibaigus joje apžvelgiamam trejų metų ataskaitiniam laikotarpiui.

Gavusi iš valstybių narių ataskaitas, Komisija per devynis mėnesius paskelbia ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą.

2. Kiekvienais metais valstybės narės perduoda Komisijai informaciją apie įvykius, apie kuriuos praneša veiklos vykdytojai pagal 11 straipsnio 3 dalį ir 12 straipsnio 6 dalį. Pateikęs prašymą, Komisija valstybėms narėms suteikia galimybę naudotis šia informacija. Nepažeidžiant Bendrijos teisės dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką, valstybės narės savo ruožtu sudaro galimybes pateikus prašymą atitinkamiems visuomenės nariams susipažinti su šia informacija.

19 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų už nacionalinės teisės nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imasi visų priemonių, būtinų jų taikymui užtikrinti. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

20 straipsnis

Uždarytų atliekų įrenginių sąrašas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų sudarytas ir reguliariai atnaujinamas jų teritorijoje esančių uždarytų atliekų įrenginių, įskaitant apleistus atliekų įrenginius, kurie kelia rimtą neigiamą poveikį aplinkai arba vidutiniu ar artimiausiu laikotarpiu gali kelti rimtą grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai, sąrašas. Toks sąrašas, su kuriuo visuomenei turi būti sudaryta galimybė susipažinti, turi būti parengtas per ketverius metus nuo ... (*), atsižvelgiant į 21 straipsnyje nurodytą metodiką, jei tokia yra.

21 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Komisija, 23 straipsnyje nurodytam komitetui padedant, užtikrina, kad valstybės narės tinkamai keistųsi technine ir moksline informacija, kad būtų plėtojama metodika, susijusi su:

- a) 20 straipsnio įgyvendinimu;
- b) 20 straipsnyje nurodytų uždarytų atliekų įrenginių reikultivavimu, siekiant atitikti 4 straipsnio reikalavimus. Naudojant tokią metodiką nustatoma tinkamiausia rizikos įvertinimo tvarka ir veiksmai padėčiai ištaisyti, atsižvelgiant į Europos geologinių, hidrogeologinių ir klimato sąlygų įvairovę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija stebėtų geriausių prieinamų gamybos būdų raidą arba kad jai apie tai būtų pranešama.

(*) 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta data.

3. Komisija organizuoja keitimąsi informacija tarp valstybių narių ir atitinkamų organizacijų apie geriausias prieinamas gamybos būdus, su jais susijusią stebėseną ir jų pokyčius. Komisija skelbia keitimosi informacija rezultatus.

22 straipsnis

Įgyvendinimo ir pakeitimo priemonės

1. Iki ... (**), laikydamosi 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, Komisija priima toliau išdėstytiems dalykams būtinas nuostatas, prioritetą teikiant e, f ir g punktams:

- a) 7 straipsnio 5 dalyje ir 12 straipsnio 6 dalyje nurodytos informacijos suderinimui ir reguliariam perdavimui;
- b) 13 straipsnio 5 dalies įgyvendinimui, įskaitant techninius reikalavimus, susijusius su silpnąja rūgštimi skaidomo cianido apibrėžimu ir jo matavimo metodu;
- c) finansinės garantijos nustatymo techninėms gairėms pagal 14 straipsnio 2 dalies reikalavimus;
- d) techninėms patikrinimų gairėms pagal 17 straipsnį;
- e) II priede pateikiamo atliekų apibūdinimo techninių reikalavimų užbaigimui;
- f) 3 straipsnio 3 punkte pateikiamo apibrėžimo aiškinimui;
- g) III priede pateikiamų atliekų įrenginių kategorijos nustatymo kriterijų apibrėžimui;
- h) mėginių ėmimo ir analizės metodų, būtinų šios direktyvos techniniam įgyvendinimui, suderintų standartų nustatymui.

2. Visus vėlesnius pakeitimus, daromus, siekiant suderinti priedus su mokslo ir technikos pažanga, Komisija priima 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

Šiais pakeitimais turi būti siekiama aukšto aplinkos apsaugos lygio.

(**) Dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo datos.

23 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal Direktyvos 75/442/EEB 18 straipsnį (toliau — Komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

24 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

1. Valstybės narės užtikrina, kad atliekų įrenginiai, kuriems buvo suteiktas leidimas arba kurie ... (*) jau buvo eksploatuojami, atitiktų šio direktyvos nuostatas iki ... (**), išskyrus 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus įrenginius, kurie turi atitikti reikalavimus iki ... (***) ir 13 straipsnio 5 dalyje nurodytus įrenginius, kurie turi atitikti reikalavimus pagal ten nurodytą tvarkaraštį.

2. 1 dalis netaikoma atliekų įrenginiams, uždarytiems iki ... (**).

3. 5–11 straipsniai, 12 straipsnio 1, 2, 5 ir 6 dalys, 13 straipsnio 4 ir 5 dalys ir 14 straipsnio 1–3 dalys netaikomos tiems atliekų įrenginiams:

- kurie nustojo priimti atliekas prieš ... (**),
- kurių uždarymo procedūros baigiamos pagal taikomus Bendrijos arba nacionalinės teisės aktus ar kompetentingos institucijos patvirtintas programas, ir
- kurie bus galutinai uždaryti iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Valstybės narės praneša apie tokius atvejus Komisijai iki ... (****) ir užtikrina, kad šie įrenginiai būtų valdomi tokiu

būdu, kuris nedarytų poveikio šios direktyvos ir kitų Bendrijos teisės aktų, įskaitant Direktyvą 2000/60/EB, tikslų siekimui.

25 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki ... (****), įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

26 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtąją dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

27 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

...

Tarybos vardu

Pirmininkas

...

(*) 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta data.

(**) Ketveri metai nuo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

(***) Šešeri metai nuo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

(****) Trys mėnesiai nuo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

(*****) 24 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

I PRIEDAS

Stambių avarijų prevencijos politika ir suinteresuotai visuomenei pateiktina informacija**1. Stambių avarijų prevencijos politika**

Veiklos vykdytojo stambių operacijų prevencijos politika ir saugos valdymo sistema turėtų būti proporcinga atliekų įrenginyje esamam stambių avarijų pavojui. Siekiant tai tinkamai įgyvendinti, atsižvelgiama į šiuos aspektus:

- 1) stambių avarijų prevencijos politikoje turi būti nurodyti veiklos vykdytojo numatyti stambių avarijų pavojaus kontrolės bendrieji tikslai ir veiksmų principai;
- 2) į saugos valdymo sistemą turėtų būti įtraukta dalis bendrosios valdymo sistemos, kurią sudaro organizacinė struktūra, pareigos, praktinė veikla, tvarka, procesai ir ištekliai, kurie apibrėžia ir padeda įgyvendinti stambių avarijų prevencijos politiką;
- 3) saugos valdymo sistema privalo spręsti tokias problemas:
 - a) organizacijos ir personalo: visų lygių organizacijos darbuotojų, dalyvaujančių stambių avarijų pavojaus valdyme, vaidmuo ir pareigos; tokių darbuotojų mokymo poreikių nustatymas ir paties mokymo organizavimas; darbuotojų ir, jei reikia, subrangovų dalyvavimas;
 - b) didelių pavojų nustatymas ir įvertinimas: tvarkos, kuria sistemingai nustatomi dideli pavojai, kylantys dėl įprastos ir neįprastos veiklos, ir vertinama jų tikimybė bei rimtumas, nustatymas ir įgyvendinimas;
 - c) veiklos kontrolė: saugios veiklos, įskaitant gamyklos priežiūros, procesų, įrangos ir laikino stabdymo tvarkos bei taisyklių nustatymas ir įgyvendinimas;
 - d) pokyčių valdymas: tvarkos, kuria planuojami naujų atliekų įrenginių modifikacijos ar projektuojami nauji atliekų įrenginiai, nustatymas ir įgyvendinimas;
 - e) pasirengimas avarijoms: tvarkos, kuria sistemingai analizuojant numatomi galimi pavojai ir rengiami, bandomi ir peržiūrimi avariniai planai į tokius kylančius pavojus reaguoti, nustatymas ir įgyvendinimas;
 - f) rezultatų stebėseną: tvarkos, kuria nuolat vertinama, ar vykdoma veikla atitinka veiklos vykdytojo stambių avarijų prevencijos politikos ir saugos valdymo sistemos nustatytus tikslus, o jei jos nesilaikoma, kaip veikia tyrimo bei korekcinio veiksmų mechanizmai, nustatymas ir įgyvendinimas. Tokia tvarka turi numatyti veiklos vykdytojo sistemą, kaip pranešti apie stambias avarijas arba vos neįvykusias avarijas, ypač tokias, kai nepasiteisino prevencinės priemonės, jų tyrimus ir priemones, kurių imamasi iš jų pasimokius;
 - g) tikrinimas ir peržiūrėjimas: tvarkos, kuria sistemingai vertinama stambių avarijų prevencijos politika ir saugos valdymo sistemos efektyvumas ir tinkamumas, nustatymas ir įgyvendinimas; dokumentais patvirtintas objekto vadovybės atliekamas politikos rezultatų ir saugos valdymo sistemos peržiūrėjimas ir atnaujinimas.

2. Suinteresuotai visuomenei pateiktina informacija

- 1) Veiklos vykdytojo pavadinimas (pavardė) ir atliekų įrenginio adresas.
- 2) Asmens, suteikiančio informaciją, pareigos.
- 3) Patvirtinimas, kad atliekų įrenginiui taikomi nutarimai ir (arba) administracinės nuostatos, įgyvendinančios šią direktyvą, ir, kai taikytina, kad informacija, susijusi su 6 straipsnio 2 dalyje nurodytais aspektais, yra pateikta kompetentingai institucijai.
- 4) Įrenginyje vykdomos veiklos ar veiklos rūšių paaiškinimas aiškiais ir paprastais žodžiais.
- 5) Atliekų įrenginyje naudojamų medžiagų ir preparatų ir stambių avarijų galinčių sukelti atliekų įprastiniai ar bendrieji pavadinimai arba bendra pavojingumo klasė, kartu nurodant jų pagrindines pavojingas ypatybes.
- 6) Bendra informacija apie stambių avarijų pavojaus pobūdį, įskaitant jų galimas pasekmes žmonėms ir aplinkai.
- 7) Pakankama informacija apie tai, kaip stambios avarijos atveju aplinkiniai gyventojai bus išpėjami ir nuolatos informuojami.

- 8) Pakankama informacija, ką suinteresuoti aplinkiniai gyventojai turi daryti ir kaip elgtis stambios avarijos atveju.
 - 9) Patvirtinimas, kad veiklos vykdytojas privalo tinkamai pasirengti teritorijoje, visų pirma palaikyti ryšius su avarinėmis tarnybomis, kad galėtų susidoroti su stambiomis avarijomis ir sušvelninti jų pasekmes.
 - 10) Nuoroda į išorės avarinį planą, kuriame numatyta, kaip susidoroti su avarijos pasekmėmis už įrenginio teritorijos ribų. Taip pat turėtų būti patariama avarijos metu laikytis avarinių tarnybų nurodymų ir reikalavimų.
 - 11) Duomenys, kur galima gauti daugiau atitinkamos informacijos laikantis nacionaliniuose įstatymuose nustatytų konfidencialumo reikalavimų.
-

II PRIEDAS

Atliekų apibūdinimas

Įrenginyje kaupiamos atliekos apibūdinamos taip, kad būtų garantuotas ilgalaikis fizinis ir cheminis įrenginio struktūros stabilumas ir išvengta stambių avarijų. Kai tinka ir atsižvelgiant į atliekų įrenginio kategoriją, atliekų apibūdinime turi būti šie aspektai:

- 1) kaupiamų atliekų tikėtinų fizinių ir cheminių savybių trumpu ir ilgu laikotarpiu aprašymas, ypač dėl jų stabilumo paviršiaus atmosferos/meteorologinėmis sąlygomis;
- 2) atliekų klasifikavimas pagal atitinkamą Sprendimo 2000/532/EB ⁽¹⁾ punktą, visų pirma atsižvelgiant į jų pavojingas savybes;
- 3) cheminių medžiagų, kurios bus naudojamos apdorojant naudingąsias iškasenas, aprašymas ir jų stabilumas;
- 4) kaupimo metodo aprašymas;
- 5) naudotina atliekų transportavimo sistema.

⁽¹⁾ 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimas 2000/532/EB, pakeičiantis Sprendimą 94/3/EB, nustatantį atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a dalį, ir Tarybos sprendimą 94/904/EB, nustatantį pavojingų atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų medžiagų 1 straipsnio 4 dalį (OL L 226, 2000 9 6, p. 3). Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos sprendimu 2001/573/EB (OL L 203, 2001 7 28, p. 18).

III PRIEDAS

Atliekų įrenginių kategorijos nustatymo kriterijai

Atliekų įrenginiui suteikiama A kategorija, jei:

- gedimas ar netinkama veikla, pavyzdžiui, sąvartos griuvimas ar dambos trūkimas, galėtų sukelti stambią avariją, vadovaujantis rizikos įvertinimu, kuriame atsižvelgiama į tokius veiksnius, pavyzdžiui, esamas ar būsimas dydis, vieta ir atliekų įrenginio poveikis aplinkai, arba
 - jame yra atliekų, kurios klasifikuojamos kaip pavojingos pagal Direktyvą 91/689/EEB, viršijančios tam tikrą lygį, arba
 - jame yra medžiagų ar preparatų, kurie klasifikuojami kaip pavojingi pagal Direktyvą 67/548/EEB arba 1999/45/EB, viršijantys tam tikrą lygį.
-

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

1. 2003 m. birželio 3 d. Komisija pateikė pasiūlymą Tarybai ⁽¹⁾. Pasiūlymas grindžiamas Sutarties 175 straipsnio 1 dalimi.
2. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė savo nuomonę 2003 m. gruodžio 11 d. ⁽²⁾.
3. Regionų komitetas pateikė nuomonę 2004 m. vasario 11 d. ⁽³⁾.
4. 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamentas patvirtino nuomonę pirmuoju svarstymu ⁽⁴⁾.
5. 2005 m. balandžio 12 d. Taryba patvirtino bendrąją poziciją pagal Sutarties 251 straipsnio 2 dalį.

II. TIKSLAS

Pasiūlymu siekiama nustatyti būtiniausius reikalavimus, kad būtų geriau tvarkomos kasybos pramonės atliekos, ypatingą dėmesį skiriant pavojui aplinkai ir žmonių sveikatai, kuris gali atsirasti apdorojant, utilizuojant ir šalinant tokias atliekas. Todėl pasiūlymas apima šiuos pagrindinius dalykus: veiklos leidimų sąlygas, su atliekų tvarkymu susijusius bendruosius išsipareigojimus, išsipareigojimą apibūdinti atliekas prieš jas šalinant ar apdorojant, atliekų tvarkymo įrenginių saugos užtikrinimo priemonės, reikalavimą parengti uždarymo planus ir išsipareigojimą užtikrinti pakankamą finansinę garantiją.

III. BENDROSIOS POZICIJOS ANALIZĖ

1. Bendroji dalis

Ši bendroji pozicija iš esmės atitinka Komisijos ir Parlamento pozicijas tiek, kiek joje:

- patvirtinti visi Komisijos pasiūlyme pateikti tikslai ir pagrindinės dalys, kurioms pritarė ir Europos Parlamentas,
- atsižvelgta į Europos Parlamento nuomonę kuo labiau, perkeliant daugelį jo pakeitimų pažodžiui arba perteikiant jų esmę. Visų pirma Taryba iš esmės pritarė pakeitimų dalims, susijusioms su direktyvos taikymo sritimi, atliekų įrenginio sąvokos apibrėžimu, finansine garantija ir uždarytų objektų sąrašu, jas siek tiek pataisius (žr. konkrečias pastabas 2 dalyje).

2. Europos Parlamento pakeitimai

Balsuodamas plenariniame posėdyje 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamentas pirmuoju svarstymu priėmė pasiūlymo 74 pakeitimus. Bendroji pozicija apima 43 pakeitimus (kuriems pritarta visiškai, iš dalies arba iš principo, naudojant tapačią ar panašią formulotę, arba iš esmės).

- a) **Į bendrąją poziciją įrašyti pakeitimai gali būti suskirstyti į šias grupes:** (toliau pakeitimai yra nurodyti jų įrašymo į bendrąją poziciją tvarka)

19 pakeitimų pritarta (beveik) pažodžiui: 3, 7, 11, 12, 14, 16, 28, 30, 32, 35, 39, 93, 50, 51, 52, 57, 59, 60, 75.

24 pakeitimams pritarta iš dalies arba iš esmės.

⁽¹⁾ Dok. 10143/03 – KOM(2003) 319 galutinis.

⁽²⁾ OL C 80, 2004 3 30, p. 35.

⁽³⁾ OL C 109, 2004 4 30, p. 33.

⁽⁴⁾ OL C 103 E, 2004 4 29, p. 634.

Konstatuojamosios dalys

2 pakeitimas: Išaiškinta, kad šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai taikomi tik kasybos pramonės atliekoms, kurios yra atliekos pagal Pagrindų direktyvoje dėl atliekų pateiktą apibrėžimą.

5 pakeitimas: Šis pakeitimas įrašytas šiek tiek pakeistas, kad būtų užtikrintas nuoseklumas.

86 pakeitimas: Šiam pakeitimui pritarta iš esmės (taip pat žr. 98 pakeitimą). Be to, valstybės narės turėtų turėti teisę sušvelninti tam tikrus nepavojingoms neinertinėms atliekoms taikomus reikalavimus arba jų atsisakyti. Be to, Taryba mano, kad durpių kasybos, apdorojimo bei saugojimo metu susidarantioms atliekoms irgi turėtų būti taikomas tik ribotas reikalavimų skaičius.

6 pakeitimas: žr. 71–72 pakeitimus.

Straipsniai

13 pakeitimas: Šio pakeitimo esmė atspindėta 8 konstatuojamojoje dalyje.

98 pakeitimas: Europos Parlamentas pasiūlė apriboti nepavojingoms inertinėms atliekoms, neužterštam gruntui ir nepavojingoms paieškos ir žvalgymo metu susidarantioms atliekoms taikomų reikalavimų skaičių. Taryba pritarė šiam pakeitimui ir išaiškino, kad A kategorijos atliekų įrenginiams bet kuriuo atveju turėtų būti taikomos visos šios direktyvos nuostatos. Be to, Taryba mano, kad atliekoms, susidarantioms išgaunant, apdorojant bei saugant durpes, irgi turėtų būti taikomas tik ribotas reikalavimų skaičius. Taryba taip pat numatė galimybę valstybėms narėms sumažinti tam tikrus nepavojingoms neinertinėms atliekoms taikomus reikalavimus arba juos atšaukti, išskyrus atvejus, kai tos atliekos kaupiamos A kategorijos atliekų įrenginyje.

17 pakeitimas: Procesų, taikomų iš naudingųjų iškasenų išgauti naudinguosius komponentus (mineralus), sąrašas papildytas „terminiu“ procesu.

21 pakeitimas: Europos Parlamentas pasiūlė atliekų įrenginiui nenustatyti atliekų saugojimo laikotarpio. Taryba sutiko taikyti šį siūlymą visiems A kategorijos atliekų įrenginiams ir pavojingų atliekų įrenginiams, apibūdintiems atliekų tvarkymo plane, o mažiau pavojingų atliekų kategorijoms numatė proporcingesnę jo taikymą.

25 pakeitimas: Šalia apdorojimo, utilizavimo ir šalinimo įrašytas kasybos atliekų sumažinimas iki minimumo.

27 pakeitimas: Šio pakeitimo pirmajai daliai pritarta pažodžiui.

29 pakeitimas: Šiam pakeitimui pritarta iš esmės; smulkus aprašymas išbrauktas, nes manoma, kad jis per daug konkretus.

31 pakeitimas: Šiam pakeitimui pritarta šiek tiek pakeitus jo formuluotę.

36 pakeitimas: Šio pakeitimo tikslas buvo papildyti direktyvą reikalavimu, kad į stambių avarijų prevencijos politiką, kurią sukurti privaloma pagal 6 straipsnio 3 dalį, būtų įtraukta saugos ataskaita ir vidaus avarinis planas. Bendrojoje pozicijoje į 5 straipsnio 3 dalies a punktą įtraukiamas reikalavimas parengti saugos ataskaitą ir vidaus avarinį planą kartu su stambių avarijų planu, kurie turi būti įtraukti į A kategorijos atliekų įrenginiams skirtą dokumentą, pateikiamą kartu su atliekų tvarkymo planu.

37 pakeitimas: Šio pakeitimo esmė atspindėta 7 straipsnio 4 dalyje, kurioje išdėstytos visos aplinkybės, kuriomis peržiūrimos ir tam tikrais atvejais atnaujinamos leidimo sąlygos.

44 *pakeitimas*: Tarp priemonių, kurių turėtų imtis veiklos vykdytojas, talpindamas kasybos atliekas rekultivavimo ir konstrukcijos sutvirtinimo tikslais atgal į iškastas ertmes, įrašyta grunto taršos prevencija.

47 *pakeitimas*: Pritarta prašymui reguliariai stebėti ir tikrinti atliekų įrenginį.

63 *pakeitimas*: Taryba atkreipė dėmesį į dulkių ir dujų emisiją.

66–67–68 *pakeitimai*: Šie pakeitimai didžia dalimi atitinka nuostatas, kurias bendrojoje pozicijoje išdėstė Taryba: finansinės garantijos nustatymo tvarką nustato valstybės narės, Komisija šiuo tikslu nubrėžia technines gaires (22 straipsnio 1 dalies c punktas), be garantijos negali būti pradėta jokia atliekų kaupimo atliekų įrenginyje veikla (7 straipsnio 2 dalies d punktas). Formulotė „finansinė garantija (pavyzdžiui, finansinio užstato forma, įskaitant pramonės finansuojamus savitarpio garantijų fondus) ar lygiavertės priemonės“ panaudota atsižvelgiant į valstybių narių teisinių sistemų įvairovę.

70 *pakeitimas*: Šiam pakeitimui pritarta nustačius sąlygą, kad taikomi Bendrijos teisės aktai dėl visuomenės galimybės susipažinti su aplinkos teisės aktais.

71–72 *pakeitimai*: Taryba pritaria pakeitimo esmei, kad būtų sudarytas uždarytų atliekų įrenginių, kurie kelia rimtą neigiamą poveikį aplinkai arba vidutiniu ar artimiausiu laikotarpiu gali kelti rimtą grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai, sąrašas. Rengdama naują pakeitimo redakciją Taryba stengėsi suderinti tikslą užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį su tikslu iki minimumo sumažinti biurokratizmą, atsirandantį dėl pareigos sudaryti tokių sąrašą.

76 *pakeitimas*: Pakeista III priedo pirmosios įtraukos formulotė, darant nuorodą į „stambią avariją“; atitinkamo sąvokos apibrėžimo (3 straipsnio 16 dalis) formulotę pasiūlė Europos Parlamentas.

b) Šie pakeitimai į bendrąją poziciją neįrašyti:

Konstatuojamosios dalys

4 *pakeitimas*: Europos Parlamentas siūlo išbraukti šią konstatuojamąją dalį, kurioje paaiškinama, kad Pagrindų direktyva dėl atliekų toliau taikoma tiems kasybos atliekų tvarkymo aspektams, kurių neapima ši direktyva.

8 *pakeitimas*: Europos Parlamentas siūlo išbraukti standartinę su subsidarumo principu, kuris turėtų būti taikomas šiam pasiūlymui, susijusią nuostatą.

Straipsniai

42, 43, 45 *pakeitimai*: Šie pakeitimai neapsiriboja pasiūlymo taikymo sritimi. 42 pakeitimas apimtų medžiagas, kurios nėra atliekos; 43 ir 45 pakeitimai atgal supilamoms atliekoms skirtas priemonės leistų taikyti ir iškastoms ertmėms.

9, 90, 22, 24, 26, 34, 38, 40, 41, 48, 53, 55, 56, 61, 74 *pakeitimai*: Tarybos nuomone, šiuose pakeitimuose pateikti išaiškinimai yra pernelyg smulkūs/norminantys, kad juos būtų galima įrašyti į direktyvą, arba jie jau yra įrašyti kituose pasiūlymo straipsniuose. 90 pakeitimas įrašytas į 4 konstatuojamąją dalį.

65 *pakeitimas*: Taryba mano, kad šis pakeitimas nepatenka į direktyvos taikymo sritį.

69 pakeitimas: Šiuo pakeitimu keičiamas tekstas, perkeltas iš JT Konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espoo konvencijos).

19, 20, 88 pakeitimai: Šie pakeitimai yra susiję su lingvistikos ar terminologijos klausimais, ir Taryba jiems nepritarė, kad užtikrintų viso pasiūlymo teksto nuoseklumą.

46, 54, 58, 73 pakeitimai: Šiuose pakeitimuose pateiktos nuorodos į Bendrijos teisės aktus, kurie taikomi bet kuriuo atveju; šių Bendrijos aplinkos standartų turi būti laikomasi bet kuriuo atveju.

62 ir 64 pakeitimai: Pagal 13 straipsnio 4 dalį jau reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad pašalinant kasybos atliekas į bet kokią priimantįjį vandens baseiną, išskyrus kasybos atliekų pašalinimo tikslui įrengtą vandens baseiną, veiklos vykdytojas laikytųsi atitinkamų Direktyvų 76/464/EEB, 80/68/EEB ir 2000/60/EB reikalavimų.

IV. IŠVADA

Nepaisant to, kad Taryba negali pritarti visiems Europos Parlamento patvirtintiems pakeitimams, ji mano, jog bendroji pozicija didele dalimi apima Parlamento iškeltus klausimus ir atitinka Komisijos iš dalies pakeistą pasiūlymą.

BENDROJI POZICIJA (EB) Nr. 24/2005**Tarybos priimta 2005 m. balandžio 18 d.**

siekiant priimti ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/.../EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (optinės spinduliuotės) keliamą riziką darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

(2005/C 172 E/02)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 137 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą⁽¹⁾, pateiktą pasikonsultavus su Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁽³⁾,

kadangi:

(1) Pagal Sutartį Taryba direktyvomis gali patvirtinti būtiniausius reikalavimus, skatinančius patobulinimus, ypač darbo aplinkoje, siekiančius užtikrinti geresnę darbuotojų sveikatos apsaugą ir saugą. Priimant tokias direktyvas turi būti vengiama nustatyti administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, kurie kliudytų kurti ir plėtoti smulkų bei vidutinį verslą.

(2) Komisijos komunikate dėl jos veiksmų programos, susijusios su Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijos įgyvendinimu, numatyti būtiniausi sveikatos ir saugos reikalavimai, susiję su fizikinių veiksnių keliamą riziką darbuotojams. 1990 m. rugsėjo mėnesį Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl šios veiksmų programos⁽⁴⁾, kviesdamas Komisiją pirmiausia parengti konkrečią direktyvą dėl triukšmo, vibracijos ir bet kurių kitų darbo vietoje pasireiškiančių fizikinių veiksnių keliamos rizikos.

(3) Žengdami pirmą žingsnį, 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2002/44/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (vibracijos) keliamą riziką darbuotojams (šešioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)⁽⁵⁾. Vėliau, 2003 m. vasario 6 d., Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2003/10/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksnių (triukšmo) keliamą riziką darbuotojams (septynioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)⁽⁶⁾. Po to, 2004 m. balandžio 29 d., Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2004/40/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (elektromagnetinių laukų) keliamą riziką darbuotojams (aštuonioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)⁽⁷⁾.

(4) Dabar manoma, jog yra būtina nustatyti priemonės, saugančias darbuotojus nuo optinės spinduliuotės keliamos rizikos, atsižvelgiant į jos poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai bei ypač į jos žalą akims ir odai. Šiomis priemonėmis siekiama ne tik užtikrinti kiekvieno darbuotojo sveikatą ir saugą atskirai, bet taip pat, siekiant išvengti galimų konkurencijos iškraipymų, sukurti visų Bendrijos darbuotojų apsaugos būtiniausių pagrindą.

(5) Šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, taip valstybėms narėms paliekant galimybę laikytis šių arba priimti griežtesnes nuostatas dėl darbuotojų apsaugos, pirmiausia — nustatyti žemesnes poveikio ribines vertes. Šios direktyvos įgyvendinimas neturėtų būti naudojamas pateisinant valstybėse narėse esančios padėties pablogėjimą.

(6) Tam, kad valstybės narės galėtų vienodai taikyti būtiniausius reikalavimus, apsaugos nuo optinės spinduliuotės pavojų sistema turėtų apsiriboti tuo, kad būtų aiškiai, be nereikalingų smulkmenų, apibrėžti tikslai, kuriuos reikia pasiekti, principai, kurių reikia laikytis, ir pagrindinės naudotinos vertės.

⁽¹⁾ OL C 77, 1993 3 18, p. 12, ir OL C 230, 1994 8 19, p. 3.

⁽²⁾ OL C 249, 1993 9 13, p. 28.

⁽³⁾ 1994 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 128, 1994 5 9, p. 146), patvirtinta 1999 m. rugsėjo 16 d. (OL C 54, 2000 2 25, p. 75), 2005 m. balandžio 18 d. Tarybos bendroji pozicija ir ... Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL C 260, 1990 10 15, p. 167.

⁽⁵⁾ OL L 177, 2002 7 6, p. 13.

⁽⁶⁾ OL L 42, 2003 2 15, p. 38.

⁽⁷⁾ OL L 159, 2004 4 30, p. 1, su pataisymais OL L 184, 2004 5 24, p. 1.

(7) Optinės spinduliuotės poveikio lygis gali būti veiksmingiau sumažintas, kai prevencinės priemonės numatomos projektuojant darbo vietas, o darbo įranga, tvarka bei metodai parenkami pirmiausia siekiant sumažinti riziką spinduliuotės šaltinyje. Šitaip nuostatos dėl darbo įrangos ir metodų prisideda prie juos naudojančių darbuotojų apsaugos. Remiantis bendrais prevencijos principais, išdėstytais 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo⁽¹⁾ 6 straipsnio 2 dalyje, pirmenybė yra teikiama kolektyvinėms, o ne asmeninėms apsaugos priemonėms.

(8) Siekdami pagerinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą, darbdaviai turėtų atsižvelgti į technikos pažangą ir mokslo žinias apie optinės spinduliuotės poveikio keliamą riziką.

(9) Kadangi ši direktyva yra atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, pastaroji direktyva taikoma optinės spinduliuotės poveikiui darbuotojams, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) konkretesnių nuostatų, pateiktų šioje direktyvoje.

(10) Ši direktyva yra praktinė vidaus rinkos socialinės dimensijos kūrimo priemonė.

(11) Geresnio reglamentavimo principo skatinimą ir aukšto apsaugos lygio užtikrinimą galima pasiekti užtikrinant, kad optinės spinduliuotės šaltinių ir su jais susijusios įrangos gamintojų produktai atitiktų darniuosius standartus, kurie skirti apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą nuo tokiems produktams būdingų pavojų; tuomet, siekiant nustatyti, ar laikomasi tokios įrangos esminių saugos reikalavimų, nustatytų taikytinose Bendrijos direktyvose, darbdaviams nebereikia kartoti gamintojo jau atliktų matavimų ar apskaičiavimų.

(12) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽²⁾.

(13) Laikantis poveikio ribinių verčių, turėtų būti užtikrinamas aukštas apsaugos nuo galimo optinės spinduliuotės poveikio sveikatai lygis. Tačiau, kadangi manoma, kad poveikio ribinės vertės ir techninės kontrolės priemonės nėra tinkamos gamtinių optinės spinduliuotės

šaltinių poveikio atveju, prevencinės priemonės, įskaitant darbuotojų informavimą ir mokymą, yra būtinos įvertinant riziką ir sumažinant saulės poveikio riziką.

(14) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės, jų ir Bendrijos interesais, yra skatinamos parengti savo lenteles, kurios kiek įmanoma parodytų šios direktyvos ir perkėlimo priemonių tarpusavio ryšį, bei jas viešai paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje, kuri yra 19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, nustatyti būtiniausi reikalavimai darbuotojų apsaugai nuo rizikos jų sveikatai ir saugai, kurią jų darbo metu kelia ar gali sukelti optinė spinduliuotė.

2. Ši direktyva susijusi su rizika darbuotojų sveikatai ir saugai dėl neigiamo optinės spinduliuotės poveikio akims ir odai.

3. Direktyva 89/391/EEB taikoma visai 1 dalyje nurodytai sričiai, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) konkretesnių šios direktyvos nuostatų.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje naudojami tokie apibrėžimai:

a) optinė spinduliuotė: bet kokia elektromagnetinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 100 nm iki 1 mm. Optinės spinduliuotės spektras skirstomas į ultravioletinę spinduliuotę, regimąją spinduliuotę bei infraraudonąją spinduliuotę:

i) ultravioletinė spinduliuotė: optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 100 nm iki 400 nm. Ultravioletinė sritis yra skirstoma į UV A (315–400 nm), UV B (280–315 nm) ir UV C (100–280 nm);

⁽¹⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- ii) regimoji spinduliuotė: optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 380 nm iki 780 nm;
- iii) infraraudonoji spinduliuotė: optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 780 nm iki 1 mm. Infraraudonoji sritis yra skirstoma į IR A (780–1 400 nm), IR B (1 400–3 000 nm) ir IR C (3 000 nm–1 mm);
- b) lazeris (šviesos stiprinimas priverstine spinduliuote): bet koks prietaisas, kuriuo galima sukelti ar sustiprinti elektromagnetinę spinduliuotę optinės spinduliuotės bangų ilgio diapazone, pirmiausia naudojant kontroliuojamą priverstinę spinduliuotę;
- c) lazerio spinduliuotė: optinė spinduliuotė, sukurama lazeriu;
- d) nekoherentinė spinduliuotė: bet kokia optinė spinduliuotė, išskyrus lazerio spinduliuotę;
- e) poveikio ribinės vertės: optinės spinduliuotės poveikio ribos, kurios tiesiogiai grindžiamos nustatytu poveikiu sveikatai ir biologiniais aspektais. Šių ribų laikymasis garantuos, kad darbuotojai, kuriuos veikia dirbtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, bus apsaugoti nuo bet kokio žinomo neigiamo poveikio sveikatai;
- f) apšvita (E) arba galios tankis: spinduliavimo galia, tenkanti ploto vienetui, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui ($W m^{-2}$);
- g) spinduliavimo poveikis (H): apšvitos laiko integralas, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui ($J m^{-2}$);
- h) spinduliavimas (L): spinduliavimo srautas ar išėjimo galia erdviniam kampui ploto vienetui, išreiškiami vatais kvadratiniam metrui steradianui ($W m^{-2} sr^{-1}$);
- i) lygis: darbuotoją veikiančios apšvitos, spinduliavimo poveikio ir spinduliavimo derinys.

3 straipsnis

Poveikio ribinės vertės

1. Nekoherentinės spinduliuotės poveikio ribinės vertės, išskyrus tuos atvejus, kai ją sukelia gamtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, yra tokios, kokios nustatytos I priede.
2. Lazerio spinduliuotės poveikio ribinės vertės yra tokios, kokios nustatytos II priede.

II SKIRSNIS

DARBDAVIŲ PAREIGOS

4 straipsnis

Poveikio nustatymas ir rizikos įvertinimas

1. Jeigu darbuotojai yra veikiami dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, darbdavys, vykdydamas Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas, įvertina, o prireikus, išmatuoja ir (arba) apskaičiuoja optinės spinduliuotės, kuri gali veikti darbuotojus, lygį, kad būtų galima nustatyti ir įgyvendinti būtinas priemones, apribojančias poveikį iki taikytinų ribų. Metodika, taikoma įvertinant, išmatuojant ir (arba) apskaičiuojant, turėtų remtis Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) nustatytais lazerio spinduliuotės standartais ir Tarptautinės apšvietimo komisijos (CIE) bei Europos standartizacijos komiteto (CEN) nustatytais rekomendacijomis dėl nekoherentinės spinduliuotės. Poveikio, kuriam netaikomi šie standartai ir rekomendacijos, — ir kol atsiradę atitinkami ES standartai ar rekomendacijos, — įvertinimas, išmatavimas ir (arba) apskaičiavimas atliekamas naudojantis turimomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis moksliskai pagrįstomis gairėmis. Įvertinant poveikį abiem atvejais, galima atsižvelgti į įrangos gamintojų pateikiamus duomenis, jei tai įrangai taikomos atitinkamos Bendrijos direktyvos.

2. Jeigu darbuotojai yra veikiami gamtinių optinės spinduliuotės šaltinių, darbdavys, vykdydamas Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas, įvertina riziką sveikatai ir saugai, kad būtų galima nustatyti ir įgyvendinti priemones šiai rizikai sumažinti.

3. 1 dalyje nurodytus įvertinimą, išmatavimą ir (arba) apskaičiavimą bei 2 dalyje nurodytą įvertinimą kompetentingos tarnybos ar asmenys planuoja ir atlieka atitinkamais laiko tarpais, pirmiausia atsižvelgdamos į Direktyvos 89/391/EEB 7 ir 11 straipsnių nuostatas dėl reikalingų kompetentingų tarnybų ar asmenų bei dėl konsultavimosi su darbuotojais ir jų dalyvavimo. Duomenys, gauti po įvertinimo, įskaitant tuos, kurie gaunami išmatavus ir (arba) apskaičiavus poveikio lygį pagal 1 dalį, saugomi tinkama forma, kad vėliau jais būtų galima pasinaudoti.

4. Pagal Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalį darbdavys, įvertindamas riziką, pirmiausia atsižvelgia į:

- a) dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių poveikio lygį, trukmę ir bangų ilgio diapazoną;

- b) gamtinių optinės spinduliuotės šaltinių poveikį;
- c) ribines poveikio vertes, nurodytas šios direktyvos 3 straipsnyje;
- d) bet kokią poveikį darbuotojų, priklausančių ypač padidintos rizikos grupėms, sveikatai ir saugai;
- e) bet kokią galimą poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai, susijusį su optinės spinduliuotės ir cheminių medžiagų, sukeliančių jautrumą šviesai, sąveika darbo vietoje;
- f) bet kokią netiesioginį poveikį, pavyzdžiui, laikiną apakimą, sprogimą ar gaisrą;
- g) atsarginės įrangos, skirtos optinės spinduliuotės poveikio lygio sumažinimui, buvimą;
- h) atitinkamą informaciją, gaunamą atlikus sveikatos patikrinimus, įskaitant, jei įmanoma, paskelbtą informaciją;
- i) sudėtinius optinės spinduliuotės poveikio šaltinius;
- j) lazeriui taikomą klasifikaciją, apibrėžtą pagal atitinkamus IEC standartus, ir — dirbtinio šaltinio, galinčio padaryti žalą, panašią į 3B ar 4 klasės lazerio padaromą žalą, atveju — bet kokią panašią klasifikaciją;
- k) informaciją, kurią pagal atitinkamas Bendrijos direktyvas teikia optinės spinduliuotės šaltinių bei su ja susijusios darbo įrangos gamintojai.

5. Darbdavys privalo turėti rizikos įvertinimą pagal Direktyvos 89/391/EEB 9 straipsnio 1 dalies a punktą ir nustatyti, kokių priemonių reikia imtis pagal šios direktyvos 5 ir 6 straipsnius. Toks rizikos įvertinimas turi būti įrašytas tinkamoje laikmenoje, laikantis nacionalinių teisės aktų ir praktikos; jame gali būti pateikiamas darbdavio pagrindimas, kad dėl rizikos, susijusios su optine spinduliuote, pobūdžio ir apimties išsamesnis rizikos įvertinimas nebūtinai. Rizikos įvertinimas reguliariai tikslinamas, ypač kai yra žymių pasikeitimų, dėl kurių ankstesnis įvertinimas gali nebeatitikti tikrovės, arba kai tai būtina atsižvelgiant į sveikatos patikrinimų rezultatus.

5 straipsnis

Nuostatos, numatytos siekiant išvengti rizikos arba ją sumažinti

1. Atsižvelgiant į technikos pažangą ir turimas priemones, leidžiančias kontroliuoti riziką pačiame šaltinyje, dėl optinės spinduliuotės poveikio atsirandanti rizika turi būti visiškai pašalinama arba sumažinama iki minimumo.

Optinės spinduliuotės poveikio rizika mažinama laikantis Direktyvoje 89/391/EEB išdėstytų pagrindinių prevencijos principų.

2. Jeigu pagal 4 straipsnio 1 dalį atliktas rizikos, kylančios darbuotojams, veikiamiems dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, įvertinimas parodo, kad poveikio ribinės vertės gali būti viršytos, darbdavys sukuria ir įgyvendina technines ir (arba) organizacines priemones apimančią veiksmų planą, ypač atsižvelgdamas į:

- a) kitus darbo metodus, kurie mažina optinės spinduliuotės keliamą riziką;
- b) įrangos, skleidžiančios mažiau optinės spinduliuotės ir tinkamos numatomam darbui, pasirinkimą;
- c) technines priemones skleidžiamai optinei spinduliuotei sumažinti, įskaitant, jeigu reikia, blokuojančių užraktų, apsauginių skydų ar panašių sveikatą apsaugančių mechanizmų panaudojimą;
- d) atitinkamas darbo priemonių, darbo vietų ir darbuotojų sistemų priežiūros programas;
- e) darbo vietų ir darbuotojų projektus bei išplanavimą;
- f) poveikio trukmės ir lygio ribojimą;
- g) atitinkamų asmeninės apsaugos priemonių prieinamumą;
- h) įrangos, jeigu jai taikomos atitinkamos Bendrijos direktyvos, gamintojo instrukcijas.

3. Jeigu pagal 4 straipsnio 2 dalį atliktas rizikos įvertinimas parodo, kad riziką darbuotojams kelia gamtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, darbdavys, siekdamas iki minimumo sumažinti riziką sveikatai ir saugai, sukuria ir įdiegia technines ir (arba) organizacines priemones apimančią veiksmų planą.

4. Remiantis 4 straipsnyje nustatyta tvarka atliktu rizikos įvertinimu, darbo vietos, kuriose darbuotojus veikiančios optinės spinduliuotės iš dirbtinių šaltinių lygis galėtų viršyti poveikio ribines vertes, atitinkamai pažymimos pagal 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvą 92/58/EEB dėl būtiniausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus (devintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽¹⁾. Kai tai yra techniškai įmanoma ir jeigu yra rizika, kad poveikio ribinės vertės galėtų būti viršytos, tos vietos turi būti aiškiai pažymėtos, o pateikimas į jas apribotas.

⁽¹⁾ OL L 245, 1992 8 26, p. 23.

5. Jeigu, nepaisant priemonių, kurių darbdavys ėmėsi siekdamas laikytis šios direktyvos dėl dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, poveikio ribinės vertės yra viršijamos, darbdavys nedelsdamas imasi veiksmų poveikiui sumažinti žemiau poveikio ribinių verčių. Darbdavys nustato priežastis, dėl kurių poveikio ribinės vertės buvo viršytos, ir atitinkamai pritaiko apsaugos bei prevencijos priemones, kad nepasikartotų poveikio ribinių verčių viršijimas. Bet kuriuo atveju darbuotojams neturi būti daromas didesnis poveikis nei poveikio ribinės vertės.

6. Pagal Direktyvos 89/391/EEB 15 straipsnį darbdavys šiame straipsnyje nurodytas priemones pritaiko pagal reikalavimus dėl darbuotojų, priskiriamų ypač padidintos rizikos grupėms.

6 straipsnis

Darbuotojų informavimas ir mokymas

Nepažeisdamas Direktyvos 89/391/EEB 10 ir 12 straipsnių, darbdavys užtikrina, kad darbuotojams, kuriems darbe kyla rizika dėl optinės spinduliuotės poveikio, ir (arba) jų atstovams būtų suteikta visa būtina informacija bei organizuojami mokymai, susiję su šios direktyvos 4 straipsnyje nurodyto rizikos įvertinimo rezultatais, ypač su:

- a) priemonėmis, kurių imtasi šiai direktyvai įgyvendinti;
- b) poveikio ribinėmis vertėmis ir su jomis susijusia galima rizika;
- c) pagal šios direktyvos 4 straipsnį atliekamo optinės spinduliuotės poveikio lygio įvertinimo, išmatavimo ir (arba) apskaičiavimo rezultatais, kartu paaiškinant jų svarbą ir galimą riziką;
- d) tuo, kaip nustatyti neigiamus poveikio padarinius sveikatai ir apie juos pranešti;
- e) aplinkybėmis, kuriomis darbuotojai turi teisę į sveikatos patikrinimą;
- f) saugia darbo praktika, kad poveikio rizika būtų kuo mažesnė;
- g) atitinkamų asmeninių apsaugos priemonių tinkamu naudojimu.

7 straipsnis

Konsultavimasis su darbuotojais ir jų dalyvavimas

Šioje direktyvoje numatytais klausimais su darbuotojais konsultuojamasi bei leidžiama jiems dalyvauti diskusijose Direktyvos 89/391/EEB 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

III SKIRSNIS

IVAIRIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Sveikatos patikrinimai

1. Nepažeisdamas Direktyvos 89/391/EEB 14 straipsnio, valstybės narės priima nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų tinkamai tikrinama darbuotojų sveikata, kai šios direktyvos 4 straipsnyje numatyto rizikos įvertinimo rezultatai rodo, kad kyla didelė rizika darbuotojų sveikatai. Tokios nuostatos, įskaitant medicininėms kortelėms ir jų laikymui taikomus reikalavimus, priimamos atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

2. Valstybės narės imasi priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų pildomos ir tikslinamos kiekvieno darbuotojo, kurio sveikatos patikrinimai atliekami pagal 1 dalį, asmeninės medicininės kortelės. Medicininėse kortelėse pateikiama atliktų sveikatos patikrinimų rezultatų santrauka. Jos tvarkomi tinkamai, kad vėliau būtų galima gauti informaciją laikantis visų konfidencialumo reikalavimų. Atitinkamų kortelių kopijos kompetentingos institucijos prašymu pateikiamos jai laikantis visų konfidencialumo reikalavimų. Kiekvienas darbuotojas jo prašymu gali susipažinti su savo asmenine medicinine kortele.

3. Kai sveikatos patikrinimas parodo, kad darbuotojas aiškiai serga arba esama neigiamo poveikio jo sveikatai, ir gydytojas arba profesinės sveikatos priežiūros specialistas nusprendžia, kad to priežastis — optinės spinduliuotės poveikis darbe:

- a) gydytojas arba kitas tinkamos kvalifikacijos asmuo informuoja darbuotoją apie su darbuotoju asmeniškai susijusius rezultatus. Visų pirma, jam suteikiama informacija ir patarimai, koks jo sveikatos patikrinimas turėtų būti atliekamas jam nustojus būti to poveikio objektu;
- b) laikantis visų medicininio konfidencialumo reikalavimų, darbdavys informuojamas apie visas svarbias sveikatos patikrinimo išvadas;

c) darbdavys:

priimami 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

— peržiūri pagal 4 straipsnį atliktą rizikos įvertinimą,

11 straipsnis

— pagal 5 straipsnį peržiūri priemones, numatytas siekiant panaikinti arba sumažinti riziką,

Komitetas

— atsižvelgia į profesinės sveikatos priežiūros specialisto ar kito tinkamos kvalifikacijos asmens arba kompetentingos institucijos patarimus įgyvendindamas bet kurias priemones, reikalingas siekiant visiškai panaikinti ar sumažinti riziką pagal 5 straipsnį, įskaitant galimybę paskirti darbuotojui alternatyvų darbą, kur jam nebegrėstų rizika patirti poveikį, viršijantį atitinkamą poveikio ribinę vertę, ir

1. Komisijai padeda Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nurodytas komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nurodytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

— organizuoja periodinius sveikatos patikrinimus ir pasirūpina, kad būtų atlikta bet kurio kito darbuotojo, kuris patyrė panašų poveikį, sveikatos būklės apžvalga. Tokiais atvejais kompetentingas gydytojas arba profesinės sveikatos priežiūros specialistas, arba kompetentinga institucija gali pasiūlyti, kad būtų atliktas poveikį patyrusių asmenų sveikatos patikrinimas.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

9 straipsnis

IV SKIRSNIS

Sankcijos

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Valstybės narės nustato atitinkamas sankcijas, kurios taikomos pažeidus pagal šią direktyvą priimtus teisės aktus. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

12 straipsnis

Pranešimai

Kas penkerius metus valstybės narės teikia Komisijai pranešimą apie praktinį šios direktyvos įgyvendinimą, nurodydamos socialinių partnerių požiūrius.

10 straipsnis

Techniniai pakeitimai

Kas penkerius metus Komisija informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą bei Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamąjį komitetą apie šių pranešimų turinį, pateikia pokyčių aptariamoje srityje bei veiksmų, kurie būtų pateisinami atsižvelgiant į naujas mokslo žinias, įvertinimą.

1. Bet kokius prieduose pateiktus poveikio ribinių verčių pakeitimus Europos Parlamentas ir Taryba priima Sutarties 137 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

13 straipsnis

2. Vien tik techninio pobūdžio priedų pakeitimai dėl:

Perkėlimas į nacionalinę teisę

a) priimtų direktyvų, kurios techniškai suderina ir standartizuoja darbo priemonių ir (arba) darbo vietų projektavimą, statybą, gamybą ar konstravimą,

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki ... (*), įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

b) techninės pažangos, atitinkamų darnųjų Europos standartų ar tarptautinių specifikacijų pasikeitimų ir naujų mokslo duomenų apie optinės spinduliuotės poveikį darbo vietoje,

(*) Ketveri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimamų ar jau priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

15 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

14 straipsnis

Priimta

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

...

Tarybos vardu

Pirmininkas

...

I PRIEDAS

NEKOHERENTINĖ OPTINĖ SPINDULIUOTĖ

Biofiziškai svarbios optinės spinduliuotės poveikio vertės gali būti apskaičiuotos naudojant toliau išdėstytas formules. Formulę naudojimas priklauso nuo skleidžiamos spinduliuotės diapazono, ir jomis gaunami rezultatai turėtų būti palyginti su 1.1 lentelėje pateikiamomis atitinkamomis poveikio ribinėmis vertėmis. Su konkrečiu optinės spinduliuotės šaltiniu gali būti susijusi ne viena poveikio vertė ir ne viena atitinkama poveikio ribinė vertė.

Žymint raidėmis nuo a iki o kartu nurodomos atitinkamos 1.1. lentelės eilutės.

$$\begin{aligned}
 \text{a)} \quad H_{\text{eff}} &= \int_0^t \int_{\lambda=180\text{nm}}^{\lambda=400\text{nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot S(\lambda) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{eff}} \text{ taikoma tik } 180\text{--}400 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{b)} \quad H_{\text{UVA}} &= \int_0^t \int_{\lambda=315\text{nm}}^{\lambda=400\text{nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{UVA}} \text{ taikoma tik } 315\text{--}400 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{c, d)} \quad L_B &= \int_{\lambda=300\text{nm}}^{\lambda=700\text{nm}} L_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda & (L_B \text{ taikoma tik } 300\text{--}700 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{e, f)} \quad E_B &= \int_{\lambda=300\text{nm}}^{\lambda=700\text{nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda & (E_B \text{ taikoma tik } 300\text{--}700 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{g — l)} \quad L_R &= \int_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda}(\lambda) \cdot R(\lambda) \cdot d\lambda & (\text{dėl atitinkamų } \lambda_1 \text{ ir } \lambda_2 \text{ verčių žr. 1.1 lentelę}) \\
 \text{m, n)} \quad E_{\text{IR}} &= \int_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot d\lambda & (E_{\text{IR}} \text{ taikoma tik } 780\text{--}3\,000 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{o)} \quad H_{\text{skin}} &= \int_0^t \int_{\lambda=380 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{skin}} \text{ taikoma tik } 380\text{--}3\,000 \text{ nm diapazone})
 \end{aligned}$$

Taikant šią direktyvą pirmiau minėtos formulės gali būti pakeistos toliau pateikiamais reiškiniais ir atskirų verčių, išdėstytų toliau pateiktose lentelėse, naudojimu:

$$\begin{aligned}
 \text{a)} \quad E_{\text{eff}} &= \sum_{\lambda=180 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda & \text{ir } H_{\text{eff}} = E_{\text{eff}} \cdot \Delta t \\
 \text{b)} \quad E_{\text{UVA}} &= \sum_{\lambda=315 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda & \text{ir } H_{\text{UVA}} = E_{\text{UVA}} \cdot \Delta t \\
 \text{c, d)} \quad L_B &= \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} L_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda \\
 \text{e, f)} \quad E_B &= \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda \\
 \text{g — l)} \quad L_R &= \sum_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda} \cdot R(\lambda) \cdot \Delta\lambda & (\text{dėl atitinkamų } \lambda_1 \text{ and } \lambda_2 \text{ verčių žr. 1.1 lentelę}) \\
 \text{m, n)} \quad E_{\text{IR}} &= \sum_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \\
 \text{o)} \quad H_{\text{skin}} &= \sum_{\lambda=380 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta t & \text{ir } H_{\text{skin}} = E_{\text{skin}} \cdot \Delta t
 \end{aligned}$$

Pastabos:

$E_{\lambda}(\lambda, t)$, E_{λ}	spektrinė apšvita arba galios spektrinis tankis: ant paviršiaus krintanti spinduliavimo galia ploto vienetui, išreikiama vatais kvadratiniam metrui nanometru $[W \cdot m^{-2} \cdot nm^{-1}]$; $E_{\lambda}(\lambda, t)$ ir E_{λ} vertės nustatomos išmatuojant arba jas gali pateikti įrangos gamintojas;
E_{eff}	veiksminga apšvita (UV diapazonas): apšvita, apskaičiuota UV bangų ilgio 180–400 nm diapazone, taikant spektrinį koeficientą $S(\lambda)$, išreikiama vatais kvadratiniam metrui $[W \cdot m^{-2}]$;
H	spinduliavimo poveikis: apšvitos laiko integralas, išreikiamas džauliais kvadratiniam metrui $[J \cdot m^{-2}]$;
H_{eff}	veiksmingas spinduliavimo poveikis: spinduliavimo poveikis pritaikius spektrinį koeficientą $S(\lambda)$, išreikiamas džauliais kvadratiniam metrui $[J \cdot m^{-2}]$;
E_{UVA}	visuotinė apšvita (UV A): apšvita, apskaičiuota UV A spindulių bangų ilgio 315–400 nm diapazone, išreikiama vatais kvadratiniam metrui $[W \cdot m^{-2}]$;
H_{UVA}	spinduliavimo poveikis: laiko ir bangų ilgio integralas arba apšvitos suma UV A bangų ilgio 315–400 nm diapazone, išreikiama džauliais kvadratiniam metrui $[J \cdot m^{-2}]$;
$S(\lambda)$	spektrinis koeficientas, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su ultravioletinės spinduliuotės poveikiu akims ir odai, (1.2 lentelė) [nedimensinis];
t , Δt	poveikio laikas, trukmė, išreikiama sekundėmis [s];
λ	bangų ilgis, išreikiamas nanometrais [nm];
$\Delta \lambda$	apskaičiavimo ar matavimo intervalų dažnių juostos plotis, išreikiamas nanometrais [nm];
$L_{\lambda}(\lambda)$, L_{λ}	šaltinio spektrinis spinduliavimas, išreikiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui nanometru $[W \cdot m^{-2} \cdot sr^{-1} \cdot nm^{-1}]$;
$R(\lambda)$	spektrinis koeficientas, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su regimosios šviesos ir IR A spinduliuotės akiai daroma termine žala (1.3 lentelė) [nedimensinis];
L_R	veiksmingas spinduliavimas (terminė žala): spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $R(\lambda)$, išreikiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui $[W \cdot m^{-2} \cdot sr^{-1}]$;
$B(\lambda)$	spektrinis koeficientas, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su mėlynosios šviesos spinduliuotės akiai daroma fotochemine žala (1.3 lentelė) [nedimensinis];
L_B	veiksmingas spinduliavimas (mėlynoji šviesa): spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $B(\lambda)$, išreikiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui $[W \cdot m^{-2} \cdot sr^{-1}]$;
E_B	veiksminga apšvita (mėlynoji šviesa): spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $B(\lambda)$, išreikiamas vatais kvadratiniam metrui $[W \cdot m^{-2}]$;
E_{IR}	visuotinė apšvita (terminė žala): apšvita, apskaičiuota infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 780–3 000 nm diapazone, išreikiama vatais kvadratiniam metrui $[W \cdot m^{-2}]$;
E_{skin}	visuotinė apšvita (regimoji, IR A ir IR B): apšvita, apskaičiuota regimosios šviesos ir infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 380–3 000 nm diapazone, išreikiama vatais kvadratiniam metrui $[W \cdot m^{-2}]$;
H_{skin}	spinduliavimo poveikis, laiko ir bangų ilgio integralas arba apšvitos suma regimosios šviesos ir infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 380–3 000 nm diapazone, išreikiama džauliais kvadratiniam metrui $[J \cdot m^{-2}]$;
α	amplitudė: kampas, kuriuo menamasis šaltinis matomas kaip tam tikras erdvės taškas, išreikiamas miliradianais (mrad). Menamasis šaltinis yra realus ar virtualus objektas, suformuojantis tinklainėje mažiausią galimą vaizdą.

1.1 lentelė

Nekoherentinės optinės spinduliuotės poveikio ribinės vertės

Eil. nuorodos	Bangų ilgis nm	Poveikio ribinė vertė	Matavimo vienetai	Pastabos	Kūno dalys	Pavojus
a.	180–400 (UV A, UV B ir UV C)	$H_{\text{eff}} = 30$ Kasdienis dydis 8 val.	[J m ⁻²]		akis rageną junginė lęšiukasoda	fotokeratitas (ragenos uždegimas) konjunktyvitas kataraktos formavimasis eritema elastožė odos vėžys
b.	315–400 (UV A)	$H_{\text{UVA}} = 10^4$ Kasdienis dydis 8 val.	[J m ⁻²]		akis lęšiukas	kataraktos formavimasis
c.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$L_B = \frac{10^6}{t}$ kai $t \leq 10\,000$ s	L_B : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]	kai $\alpha \geq 11$ mrad	akis tinklainė	fotoretinitas (tinklainės uždegimas)
d.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$L_B = 100$, kai $t > 10\,000$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
e.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$E_B = \frac{100}{t}$ kai $t \leq 10\,000$ s	E_B : [W m ⁻²] t: [sekundžių]	kai $\alpha < 11$ mrad žr. 2 pastabą		
f.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$E_B = 0,01$, kai $t > 10\,000$ s	[W m ⁻²]			
g.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{2,8 \cdot 10^7}{C_a}$ kai $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 1,7$, kai $\alpha \leq 1,7$ mrad $C_a = \alpha$, kai $1,7 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$, kai $\alpha > 100$ mrad $\lambda_1 = 380$; $\lambda_2 = 1\,400$	akis tinklainė	tinklainės nudegimas
h.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a \cdot t^{0,25}}$ kai $10 \mu\text{s} \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]			
i.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ kai $t < 10 \mu\text{s}$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
j.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{6 \cdot 10^6}{C_a}$ kai $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 11$, kai $\alpha \leq 11$ mrad $C_a = \alpha$, kai $11 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$, kai $\alpha > 100$ mrad (žvalgos zonos išmatavimai: 11 mrad) $\lambda_1 = 780$; $\lambda_2 = 1\,400$	akis tinklainė	tinklainės nudegimas
k.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a \cdot t^{0,25}}$ kai $10 \mu\text{s} \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]			
l.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ kai $t < 10 \mu\text{s}$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
m.	780–3 000 (IR A ir IR B)	$E_{\text{IR}} = 18\,000 \cdot t^{-0,75}$, kai $t \leq 1000$ s	E : [W m ⁻²] t: [sekundžių]		akis rageną lęšiukas	ragenos nudegimas kataraktos formavimasis
n.	780–3 000 (IR A ir IR B)	$E_{\text{IR}} = 100$, kai $t > 1\,000$ s	[W m ⁻²]			
o.	380–3 000 (Regimosios, IR A ir IR B)	$H_{\text{skin}} = 20\,000 \cdot t^{0,25}$, kai $t < 10$ s	H : [J m ⁻²] t: [sekundžių]		oda	nudegimas

1 pastaba: 300–700 nm diapazonas apima dalį UV B, visus UV A ir didžiąją dalį regimosios spinduliuotės; tačiau susijusi rizika visuotinai vadinama „mėlynosios šviesos“ rizika. Mėlynoji šviesa iš esmės apima apytiksliai tik 400–490 nm diapazoną.

2 pastaba: Tam, kad galima būtų užfiksuoti žvilgsniu labai mažus šaltinius amplitudė, mažesne nei 11 mrad, L_B gali būti pakeistas į E_B . Šitai paprastai taikoma tik oftalmologiniams instrumentams ar anestezijos metu stabilizuotai akiai. Maksimalų šaltinio fiksavimo žvilgsniu laiką galima nustatyti taikant formulę: $t_{\text{max}} = 100/E_B$, kai E_B išreiškiamas W m⁻². Dėl akių judėjimo įprastiniu regėjimo režimu šis laikas neviršija 100 s.

1.2 lentelė

S (λ) [nedimensinis], 180 nm–400 nm

λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)
180	0,0120	225	0,1500	270	1,0000	315	0,0030	360	0,000130
181	0,0126	226	0,1583	271	0,9919	316	0,0024	361	0,000126
182	0,0132	227	0,1658	272	0,9838	317	0,0020	362	0,000122
183	0,0138	228	0,1737	273	0,9758	318	0,0016	363	0,000118
184	0,0144	229	0,1819	274	0,9679	319	0,0012	364	0,000114
185	0,0151	230	0,1900	275	0,9600	320	0,0010	365	0,000110
186	0,0158	231	0,1995	276	0,9434	321	0,000819	366	0,000106
187	0,0166	232	0,2089	277	0,9272	322	0,000670	367	0,000103
188	0,0173	233	0,2188	278	0,9112	323	0,000540	368	0,000099
189	0,0181	234	0,2292	279	0,8954	324	0,000520	369	0,000096
190	0,0190	235	0,2400	280	0,8800	325	0,000500	370	0,000093
191	0,0199	236	0,2510	281	0,8568	326	0,000479	371	0,000090
192	0,0208	237	0,2624	282	0,8342	327	0,000459	372	0,000086
193	0,0218	238	0,2744	283	0,8122	328	0,000440	373	0,000083
194	0,0228	239	0,2869	284	0,7908	329	0,000425	374	0,000080
195	0,0239	240	0,3000	285	0,7700	330	0,000410	375	0,000077
196	0,0250	241	0,3111	286	0,7420	331	0,000396	376	0,000074
197	0,0262	242	0,3227	287	0,7151	332	0,000383	377	0,000072
198	0,0274	243	0,3347	288	0,6891	333	0,000370	378	0,000069
199	0,0287	244	0,3471	289	0,6641	334	0,000355	379	0,000066
200	0,0300	245	0,3600	290	0,6400	335	0,000340	380	0,000064
201	0,0334	246	0,3730	291	0,6186	336	0,000327	381	0,000062
202	0,0371	247	0,3865	292	0,5980	337	0,000315	382	0,000059
203	0,0412	248	0,4005	293	0,5780	338	0,000303	383	0,000057
204	0,0459	249	0,4150	294	0,5587	339	0,000291	384	0,000055
205	0,0510	250	0,4300	295	0,5400	340	0,000280	385	0,000053
206	0,0551	251	0,4465	296	0,4984	341	0,000271	386	0,000051
207	0,0595	252	0,4637	297	0,4600	342	0,000263	387	0,000049
208	0,0643	253	0,4815	298	0,3989	343	0,000255	388	0,000047
209	0,0694	254	0,5000	299	0,3459	344	0,000248	389	0,000046
210	0,0750	255	0,5200	300	0,3000	345	0,000240	390	0,000044
211	0,0786	256	0,5437	301	0,2210	346	0,000231	391	0,000042
212	0,0824	257	0,5685	302	0,1629	347	0,000223	392	0,000041
213	0,0864	258	0,5945	303	0,1200	348	0,000215	393	0,000039
214	0,0906	259	0,6216	304	0,0849	349	0,000207	394	0,000037
215	0,0950	260	0,6500	305	0,0600	350	0,000200	395	0,000036
216	0,0995	261	0,6792	306	0,0454	351	0,000191	396	0,000035
217	0,1043	262	0,7098	307	0,0344	352	0,000183	397	0,000033
218	0,1093	263	0,7417	308	0,0260	353	0,000175	398	0,000032
219	0,1145	264	0,7751	309	0,0197	354	0,000167	399	0,000031
220	0,1200	265	0,8100	310	0,0150	355	0,000160	400	0,000030
221	0,1257	266	0,8449	311	0,0111	356	0,000153		
222	0,1316	267	0,8812	312	0,0081	357	0,000147		
223	0,1378	268	0,9192	313	0,0060	358	0,000141		
224	0,1444	269	0,9587	314	0,0042	359	0,000136		

1.3 lentelė

B (λ), R (λ) [nedimensiniai], 380 nm–1400 nm

λ vienam nm	B(λ)	R (λ)
$300 \leq \lambda < 380$	0,01	—
380	0,01	0,1
385	0,013	0,13
390	0,025	0,25
395	0,05	0,5
400	0,1	1
405	0,2	2
410	0,4	4
415	0,8	8
420	0,9	9
425	0,95	9,5
430	0,98	9,8
435	1	10
440	1	10
445	0,97	9,7
450	0,94	9,4
455	0,9	9
460	0,8	8
465	0,7	7
470	0,62	6,2
475	0,55	5,5
480	0,45	4,5
485	0,32	3,2
490	0,22	2,2
495	0,16	1,6
500	0,1	1
$500 < \lambda \leq 600$	$10^{0,02 \cdot (450 - \lambda)}$	1
$600 < \lambda \leq 700$	0,001	1
$700 < \lambda \leq 1\,050$	—	$10^{0,002 \cdot (700 - \lambda)}$
$1\,050 < \lambda \leq 1\,150$	—	0,2
$1\,150 < \lambda \leq 1\,200$	—	$0,2 \cdot 10^{0,02 \cdot (1\,150 - \lambda)}$
$1\,200 < \lambda \leq 1\,400$	—	0,02

II PRIEDAS

LAZERINĖ OPTINĖ SPINDULIUOTĖ

Biofiziškai svarbios optinės spinduliuotės poveikio vertės gali būti apskaičiuotos naudojant toliau išdėstytas formules. Formulių naudojimas priklauso nuo šaltinio skleidžiamos spinduliuotės bangų ilgio bei trukmės, ir jomis gaunami rezultatai turėtų būti palyginti su 2.2–2.4 lentelėse pateikiamomis atitinkamomis poveikio ribinėmis vertėmis. Su konkrečiu lazerinės optinės spinduliuotės šaltiniu gali būti susijusi ne viena poveikio vertė ir ne viena atitinkama poveikio ribinė vertė.

Koeficientai, kuriais pasinaudota atliekant skaičiavimus 2.2–2.4 lentelėse, yra pateikti 2.5 lentelėje, o korekcijos pakartotinio poveikio atveju yra pateiktos 2.6 lentelėje.

$$E = \frac{dP}{dA} \text{ [W} \cdot \text{m}^{-2}]$$

$$H = \int_0^t E(t) \cdot dt \cdot [J \text{ m}^{-2}]$$

Pastabos:

dP galia, išreiškiama vatais [W];

dA paviršiaus plotas, išreiškiamas kvadratiniais metrais [m²];

E (t), E apšvita, arba galios tankis: ant paviršiaus krintanti spinduliavimo galia ploto vienetui, paprastai išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m⁻²]. E (t), E vertės nustatomos išmatuojant arba jas gali pateikti įrangos gamintojas;

H spinduliavimo poveikis, apšvitos laiko integralas, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui [J m⁻²];

t poveikio laikas, trukmė, išreiškiama sekundėmis [s];

λ bangų ilgis, išreiškiamas nanometrais [nm];

γ regėjimo lauko išmatavimus ribojantis kampas, išreiškiamas miliradianais [mrad];

γ_m regėjimo lauko išmatavimai, išreiškiami miliradianais [mrad];

α šaltinio amplitudė, išreiškiama miliradianais [mrad];

ribojanti apertūra: apskritas plotas, kurio pagalba apskaičiuojamas apšvitos ir spinduliuotės poveikio vidurkis;

G integruotasis spinduliavimas: spinduliavimo per atitinkamą poveikio laiką integralas, išreiškiamas spinduliavimo energija, tenkančia spinduliuojančio paviršiaus ploto vienetui ir emisijos erdviniam kampui, — džauliais kvadratiniam metrui steradianui [J m⁻² sr⁻¹].

2.1 lentelė

Spinduliuotės pavojai

Bangų ilgis [nm] λ	Spinduliuotės diapazonas	Paveikiamas organas	Pavojus	Poveikio ribinių verčių lentelė
180–400	UV	akis	fotocheminis pakenkimas ir terminis pakenkimas	2.2, 2.3
180–400	UV	oda	eritema	2.4
400–700	regimoji	akis	tinklainės pakenkimas	2.2
400–600	regimoji	akis	fotocheminis pakenkimas	2.3
400–700	regimoji	oda	terminis pakenkimas	2.4
700–1 400	IR A	akis	terminis pakenkimas	2.2, 2.3
700–1 400	IR A	oda	terminis pakenkimas	2.4
1 400–2 600	IR B	akis	terminis pakenkimas	2.2
2 600–10 ⁶	IR C	akis	terminis pakenkimas	2.2
1 400–10 ⁶	IR B, IR C	akis	terminis pakenkimas	2.3
1 400–10 ⁶	IR B, IR C	oda	terminis pakenkimas	2.4

Lazerio poveikio akims ribinės vertės - Trumpos trukmės (< 10 s) poveikis

Bangų ilgis ^(a) [nm]		Apertūra	Trukmė [s]					
			10 ⁻¹³ –10 ⁻¹¹	10 ⁻¹¹ –10 ⁻⁹	10 ⁻⁹ –10 ⁻⁷	10 ⁻⁷ –1,8 · 10 ⁻⁵	1,8 · 10 ⁻⁵ –5 · 10 ⁻⁵	5 · 10 ⁻⁵ –10 ⁻³
UVC	180-280	1 mm, kai t<0,3 s; 1,5 · t ^{0,375} , kai 0,3<t<10 s	E = 3 · 10 ¹⁰ [W m ⁻²] ^(b)		H = 30 [J m ⁻²]			
UV B	280-302							
	303				H = 40 [J m ⁻²]		jei t < 2,6 · 10 ⁻⁹ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(c)	
	304				H = 60 [J m ⁻²]		jei t < 1,3 · 10 ⁻⁸ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	305				H = 100 [J m ⁻²]		jei t < 1,0 · 10 ⁻⁷ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	306				H = 160 [J m ⁻²]		jei t < 6,7 · 10 ⁻⁷ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	307				H = 250 [J m ⁻²]		jei t < 4,0 · 10 ⁻⁶ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	308				H = 400 [J m ⁻²]		jei t < 2,6 · 10 ⁻⁵ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	309				H = 630 [J m ⁻²]		jei t < 1,6 · 10 ⁻⁴ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	310				H = 10 ³ [J m ⁻²]		jei t < 1,0 · 10 ⁻³ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	311				H = 1,6·10 ³ [J m ⁻²]		jei t < 6,7 · 10 ⁻³ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	312				H = 2,5·10 ³ [J m ⁻²]		jei t < 4,0 · 10 ⁻² , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	313				H = 4,0·10 ³ [J m ⁻²]		jei t < 2,6 · 10 ⁻¹ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	314				H = 6,3·10 ³ [J m ⁻²]		jei t < 1,6 · 10 ⁰ , tai H = 5,6 · 10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²] ^(d)	
	UV A				315-400	H = 5,6 ·10 ³ t ^{0,25} [J m ⁻²]		
(Regi- mosios ir IR A	400-700	7 mm	H = 1,5·10 ⁻⁴ C _E [Jm ⁻²]	H = 2,7·10 ⁴ t ^{0,75} C _E [Jm ⁻²]	H = 5·10 ⁻³ C _E [Jm ⁻²]		H = 18 · t ^{0,75} C _E [Jm ⁻²]	
	700-1 050		H = 1,5·10 ⁻⁴ C _A C _E [Jm ⁻²]	H=2,7·10 ⁴ t ^{0,75} C _A C _E [Jm ⁻²]	H = 5·10 ⁻³ C _A C _E [Jm ⁻²]		H = 18 · t ^{0,75} C _A C _E [Jm ⁻²]	
	1 050-1 400		H = 1,5·10 ⁻³ C _C C _E [Jm ⁻²]	H =2,7·10 ⁵ t ^{0,75} C _C C _E [Jm ⁻²]	H = 5·10 ⁻² C _C C _E [Jm ⁻²]		H = 90 · t ^{0,75} C _C C _E [Jm ⁻²]	

Bangų ilgis ^(a) [nm]		Apertūra	Trukmė [s]					
			10 ⁻¹³ –10 ⁻¹¹	10 ⁻¹¹ –10 ⁻⁹	10 ⁻⁹ –10 ⁻⁷	10 ⁻⁷ –1,8 · 10 ⁻⁵	1,8 · 10 ⁻⁵ –5 · 10 ⁻⁵	5 · 10 ⁻⁵ –10 ⁻³
IR B ir IR C	1 400-1 500	^(b)	E = 10 ¹² [W m ⁻²] ^(c)		H = 10 ³ [Jm ⁻²]			H=5,6·10 ³ · t ^{0,25} [Jm ⁻²]
	E = 10 ¹³ [W m ⁻²] ^(c)		H = 10 ⁴ [Jm ⁻²]					
	E = 10 ¹² [W m ⁻²] ^(c)		H = 10 ³ [Jm ⁻²]			H=5,6·10 ³ · t ^{0,25} [Jm ⁻²]		
	E = 10 ¹¹ [W m ⁻²] ^(c)		H=100 [Jm ⁻²]	H = 5,6·10 ³ · t ^{0,25} [Jm ⁻²]				

^(a) Jei lazerio bangos ilgis sutampa su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

^(b) Kai $1\,400 \leq \lambda < 10^5$ nm: apertūros skersmuo = 1 mm, kai $t \leq 0,3$ s ir $1,5 \cdot t^{0,375}$ mm, kai $0,3 < t < 10$ s; kai $10^5 \leq \lambda < 10^6$ nm: apertūros skersmuo = 11 mm.

^(c) Kadangi neturima duomenų apie šių impulsų ilgį, Tarptautinė komisija dėl apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės (ICNIRP) rekomenduoja taikyti 1 ns apšvitos ribas.

^(d) Lentelėje pateikiamos vienetinių lazerio impulsų vertės. Keleto lazerio impulsų atveju, per intervalą $T_{\min}$ įvykstančių lazerio impulsų trukmės (pateiktos 2.6 lentelėje) turi būti sudėtos ir gaunama laiko vertė turi būti naudojama vietoje t formulėje $5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25}$.

Lazerio poveikio akims ribinės poveikio vertės - ilgos trukmės (≥ 10 s) poveikis

Bangų ilgis ^(a) [nm]		Apertūra	Trukmė [s]		
			$10^1\text{--}10^2$	$10^2\text{--}10^4$	$10^4\text{--}3 \cdot 10^4$
UV C	180-280	3,5 mm	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
UV B	280-302				
	303		$H = 40 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	304		$H = 60 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	305		$H = 100 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	306		$H = 160 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	307		$H = 250 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	308		$H = 400 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	309		$H = 630 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	310		$H = 1,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	311		$H = 1,6 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	312		$H = 2,5 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	313		$H = 4,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
	314		$H = 6,3 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
UV A	315-400		$H = 10^4 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$		
Regimosios 400 — 700	400–600 Fotocheminis ^(b) tinklainės paken- kimas	7 mm	$H = 100 C_B \text{ [Jm}^{-2}\text{]}$ ($\gamma = 11 \text{ mrad}$) ^(d)	$E = 1C_B \text{ [Wm}^{-2}\text{]}; (\gamma = 1,1 \text{ t}^{0,5} \text{ mrad})$ ^(d)	$E = 1C_B \text{ [Wm}^{-2}\text{]}$ ($\gamma = 110 \text{ mrad}$) ^(d)
	400–700 Terminis ^(b) tinklainės paken- kimas		Jei $\alpha < 1,5 \text{ mrad}$, jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t \leq T_2$, jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t > T_2$,	tai $E = 10 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ tai $H = 18 C_E t^{0,75} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ tai $E = 18 C_E T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	

Bangų ilgis ^(a) [nm]		Apertūra	Trukmė [s]		
			10 ¹ –10 ²	10 ² –10 ⁴	10 ⁴ –3 · 10 ⁴
IR A	700-1 400	7 mm	Jei $\alpha < 1,5$ mrad, tai $E = 10$ [W m⁻²] jei $\alpha > 1,5$ mrad ir $t \leq T_2$, tai $H = 18 C_E t^{0,75}$ [J m⁻²] jei $\alpha > 1,5$ mrad ir $t > T_2$, tai $E = 18 C_E T_2^{-0,25}$ [W m⁻²] (neturi viršyti 1 000 W m⁻²)		
IR B ir IR C	1 400–10 ⁶	žr. (c)	$E = 1\,000$ [Wm ⁻²]		

^(a) Jei lazerio bangos ilgis ar kitas parametras sutampa su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

^(b) Mažų šaltinių, kurių kampas yra 1,5 mrad arba mažesnis, regimosios dvigubos ribos E nuo 400 nm iki 600 nm sumažėja iki terminių ribų $10 \leq t < T_1$ trukmės atveju ir iki fotocheminių ribų ilgesnės trukmės atveju. Dėl T_1 ir T_2 žr. 2.5 lentelę. Fotocheminį pavojų tinklainei taip pat galima išreikšti kaip spinduliavimą, integruotą laiko atžvilgiu, $G = 10^6 C_b [J m^{-2} sr^{-1}]$, kai $t > 10$ s iki $t = 10\,000$ s ir $L = 100 C_b [W m^{-2} sr^{-1}]$, kai $t > 10\,000$ s. Matuojant G ir L , kaip regėjimo lauko vidurkis turi būti naudojamas γ_m . CIE oficialiai nustatyta, kad riba tarp regimosios šviesos ir infraraudonosios šviesos yra 780 nm. Atskirame stulpelyje bangų ilgio juostų pavadinimai pateikiami tik tam, kad palengvintų naudojimąsi lentele. (G žymėjimą naudoja CEN; L_r žymėjimą naudoja CIE; L_p žymėjimą naudoja IEC ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (CENELEC).)

^(c) Jei bangų ilgis 1400–10⁵ nm: apertūros skersmuo = 3,5 mm; jei bangų ilgis 10⁵–10⁶ nm: apertūros skersmuo = 11 mm.

^(d) Išmatuojant poveikio vertę γ atsižvelgiama taip: Jei α (šaltinio amplitudė) $> \gamma$ (ribojantis kampas, nurodytas atitinkamame stulpelyje laužtiniuose skliaustuose), tai regėjimo lauko išmatavimui γ_m turėtų būti suteikiama vertė γ . (Panaudojus didesnę regėjimo lauko išmatavimą, pavojus būtų pervertintas.)

Jei $\alpha < \gamma$, tai regėjimo lauko išmatavimas γ_m turi būti pakankamai didelis, kad visai apimtų šaltinį, bet nėra apribotas ir gali būti didesnis už γ .

Lazerio poveikio odai poveikio ribinės vertės

Bangų ilgis (⁹) [nm]		Apertūra	Trukmė [s]					
			< 10 ⁻⁹	10 ⁻⁹ –10 ⁻⁷	10 ⁻⁷ –10 ⁻³	10 ⁻³ –10 ¹	10 ¹ –10 ³	10 ³ –3 · 10 ⁴
UV (A, B, C)	180-400	3,5 mm	E = 3 · 10 ¹⁰ [W m ⁻²]	Tokios pačios kaip poveikio akiai ribos				
Regimo- sios ir IR A	400-700	3,5 mm	E = 2 · 10 ¹¹ [W m ⁻²]	H = 200 C _A [J m ⁻²]	H = 1,1 · 10 ⁴ C _A t ^{0,25} [J m ⁻²]		E = 2 · 10 ³ C _A [W m ⁻²]	
	700-1 400		E = 2 · 10 ¹¹ C _A [W m ⁻²]					
IR B ir IR C	1 400-1 500		E = 10 ¹² [W m ⁻²]	Tokios pačios kaip poveikio akiai ribos				
	1 500-1 800		E = 10 ¹³ [W m ⁻²]					
	1 800-2 600		E = 10 ¹² [W m ⁻²]					
	2 600-10 ⁶		E = 10 ¹¹ [W m ⁻²]					

(*) Jei bangų ilgis ar kitas lazerio parametras su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

2.5 lentelė

Taikomi korekcijos veiksniai ir kiti skaičiavimo parametrai

ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis spektrinis diapazonas (nm)	Vertė
C_A	$\lambda < 700$	$C_A = 1,0$
	700-1 050	$C_A = 10^{0,002(\lambda - 700)}$
	1 050-1 400	$C_A = 5,0$
C_B	400-450	$C_B = 1,0$
	450-700	$C_B = 10^{0,02(\lambda - 450)}$
C_C	700-1 150	$C_C = 1,0$
	1 150-1 200	$C_C = 10^{0,018(\lambda - 1150)}$
	1 200-1 400	$C_C = 8,0$
T_1	$\lambda < 450$	$T_1 = 10 \text{ s}$
	450-500	$T_1 = 10 \cdot [10^{0,02(\lambda - 450)}] \text{ s}$
	$\lambda > 500$	$T_1 = 100 \text{ s}$
ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis biologiniam poveikiui	Vertė
$\alpha_{\min}$	visos terminio poveikio formos	$\alpha_{\min} = 1,5 \text{ mrad}$
ICNIRP naudojamas parametras	Galiojanti amplitudė (mrad)	Vertė
C_E	$\alpha < \alpha_{\min}$	$C_E = 1,0$
	$\alpha_{\min} < \alpha < 100$	$C_E = \alpha / \alpha_{\min}$
	$\alpha > 100$	$C_E = \alpha^2 / (\alpha_{\min} \cdot \alpha_{\max}) \text{ mrad}$, kur $\alpha_{\max} = 100 \text{ mrad}$
T_2	$\alpha < 1,5$	$T_2 = 10 \text{ s}$
	$1,5 < \alpha < 100$	$T_2 = 10 \cdot [10^{(\alpha - 1,5)/98,5}] \text{ s}$
	$\alpha > 100$	$T_2 = 100 \text{ s}$
ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis poveikio laiko intervalas (s)	Vertė
γ	$t \leq 100$	$\gamma = 11 \text{ [mrad]}$
	$100 < t < 10^4$	$\gamma = 1,1 \cdot t^{0,5} \text{ [mrad]}$
	$t > 10^4$	$\gamma = 110 \text{ [mrad]}$

2.6 lentelė

Korekcijos pakartotinio poveikio atveju

Visais pakartotinio poveikio naudojant pakartotinius impulsus siunčiančias arba žvalgos lazerines sistemas atvejais turėtų būti taikomos kiekviena iš trijų toliau pateikiamų bendrų taisyklių:

1. Impulsų sekos vienetinio impulso poveikis neturi viršyti atitinkamai vienetinio impulso trukmei nustatytos poveikio ribinės vertės.
2. Grupės impulsų (arba impulsų pogrupio impulsų sekos viduje) poveikis per laiko tarpą t neturi viršyti laiko tarpui t nustatytos poveikio ribinės vertės.
3. Bet kurio grupės impulsų vienetinio impulso poveikis neturi viršyti vienetinio impulso poveikio ribinės vertės, padaugintos iš kaupiamojo terminio koeficiento $C_p = N^{0,25}$, kur N yra impulsų skaičius. Ši taisyklė taikoma tik poveikio riboms, kuriomis siekiama apsaugoti nuo terminio sužalojimo, kur visi impulsai, įvykdomi per mažesnę nei $T_{\min}$ laiko tarpą, laikomi vienetiniu impulsu.

Parametras	Galiojantis spektrinis diapazonas (nm)	Vertė
$T_{\min}$	$315 < \lambda \leq 400$	$T_{\min} = 10^{-9} \text{ s}$ (= 1 ns)
	$400 < \lambda \leq 1\,050$	$T_{\min} = 18 \cdot 10^{-6} \text{ s}$ (= 18 μs)
	$1\,050 < \lambda \leq 1\,400$	$T_{\min} = 50 \cdot 10^{-6} \text{ s}$ (= 50 μs)
	$1\,400 < \lambda \leq 1\,500$	$T_{\min} = 10^{-3} \text{ s}$ (= 1 ms)
	$1\,500 < \lambda \leq 1\,800$	$T_{\min} = 10 \text{ s}$
	$1\,800 < \lambda \leq 2\,600$	$T_{\min} = 10^{-3} \text{ s}$ (= 1 ms)
	$2\,600 < \lambda \leq 10^6$	$T_{\min} = 10^{-7} \text{ s}$ (= 100 ns)

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

1993 m. vasario 8 d. Komisija pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 118a straipsnį pateikė Tarybai pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksmų keliama rizika darbuotojams.

Pasiūlymas buvo skirtas papildyti Direktyvą 89/391/EEB paaiškinant, koku būdu turi būti taikomos tam tikros jos nuostatos konkrečiu fizinių veiksmų keliamos rizikos atveju.

Europos Parlamentas ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė savo nuomones atitinkamai 1994 m. balandžio 20 d. ir 1993 m. birželio 30 d. Europos Parlamentas patvirtino pirmąją svarstymą 1999 m. rugsėjo 16 d. ⁽¹⁾

1994 m. liepos 8 d. Komisija pateikė iš dalies pakeistą pasiūlymą.

Išgaliojus Amsterdamo sutartį, teisiniu pagrindu tapo nebe buvęs 118a straipsnis, o 137 straipsnio 2 dalis, kurioje numatoma bendro sprendimo su Europos Parlamentu procedūra ir konsultavimasis su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu.

2000 m. sausio 13 d. Regionų komitetas laišku pareiškė, kad nepateiks nuomonės dėl siūlomos direktyvos.

Svarbiausias pasiūlymo aspektas buvo keturių fizinių veiksmų rūšių (triukšmo, mechaninės vibracijos, optinės spinduliuotės ir elektromagnetinių laukų) aptarimas viename dokumente, kuriame kiekvienai iš šių rūšių būtų buvęs skiriamas atskiras priedas.

Dėl itin skirtingų tų keturių fizinių veiksmų charakteristikų 1999 m. buvo nuspręsta, kad jiems turi būti skiriamos atskiros direktyvos. Direktyvos dėl vibracijos, triukšmo ir elektromagnetinių laukų jau priimtose. Tuomet Taryba nusprendė apsvarstyti paskutinįjį, ketvirtą veiksmą — optinę spinduliuotę.

2005 m. balandžio 18 d. Taryba priėmė bendrąją poziciją laikydamasi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos.

II. TIKSLAS

Išskaidžius pirminį pasiūlymą į kelias dalis, pasiūlymu dėl direktyvos siekiama pagerinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą nuo optinės spinduliuotės keliamos rizikos.

III. BENDROSIOS POZICIJOS ANALIZĖ

1. Bendros pastabos

Pagal Sutarties 137 straipsnio 1 dalį, „Bendrija remia ir papildo valstybių narių veiklą [...] visų pirma darbo aplinkos gerinimo siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga;“ ir t. t.

137 straipsnio 2 dalyje sakoma, kad Taryba: „atsižvelgdama į kiekvienoje valstybėje narėje esamas sąlygas ir technines taisykles, gali direktyvomis nustatyti būtiniausius laipsniško įgyvendinimo reikalavimus“.

⁽¹⁾ OL C 54, 2000 2 25, p. 75.

Ši Tarybos bendroji pozicija atitinka Sutarties 137 straipsnio 2 dalyje nurodytus atitinkamos srities tikslus, nes jos tikslas yra nustatyti būtiniausius reikalavimus siekiant apsaugoti darbuotojų sveikatą nuo optinės spinduliuotės keliamos rizikos ir užtikrinti jų saugą.

Be to, nepaisant struktūros pakeitimo dėl pirminio pasiūlymo išskaidymo, bendrojoje pozicijoje laikomasi Komisijos pasiūlytų ir Parlamento remiamų tikslų. Į ją įtraukti keli Komisijos pasiūlymo pakeitimai, padaryti Parlamento pirmojo svarstymo metu.

2. Struktūra ir svarbiausi aspektai

2.1. Bendra struktūra

Bendrosios pozicijos bendra struktūra — pavyzdžiui, poveikio ribinių verčių nustatymas, straipsniai dėl darbuotojų informavimo ir mokymo, konsultavimosi su jais ir jų dalyvavimo, taip pat įvairios nuostatos — labai panaši į direktyvų dėl vibracijos, triukšmo ir elektromagnetinių laukų nuostatas. Tai taip pat atitinka Komisijos iš dalies pakeisto pasiūlymo bendrą struktūrą.

Pagal 1 straipsnį, bendrojoje pozicijoje nurodoma rizika darbuotojų sveikatai ir saugai dėl neigiamo optinės spinduliuotės poveikio akims ir odai. Poveikis neskirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį, nes direktyvos taikymo sritis apima ir ūminį, ir chronišką neigiamą poveikį sveikatai. Pavyzdžiui, tai atspindi faktą, kad pernelyg didelis ultravioletinių spindulių poveikis gali turėti ilgalaikių padarinių, pavyzdžiui, odos melanomos.

2.2. Poveikio ribinės vertės

Bendroji pozicija grindžiama poveikio ribinių verčių (PRV), apibrėžtų 2 straipsnyje ir pagal 3 straipsnį pateikiamų priedų lentelėse, nustatymu. Šios vertės iš esmės grindžiamos Tarptautinės komisijos dėl apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės (ICNIRP) rekomendacijomis. Tose srityse, kuriose ICNIRP nėra parengusi jokių verčių, buvo naudojamos Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) nustatytos vertės. Šios gairės, pagrįstos konservatyviais moksliniais duomenimis, yra skirtos išvengti ūminių ir ilgalaikių pasekmių akims bei odai, kurios gali atsirasti dėl itin didelio poveikio. ICNIRP gairėse nustatytos PRV atitinka vertes, kurias parengė kiti šioje srityje dirbantys nepriklausomi moksliniai patariamieji organai, pirmiausia Amerikos valstybinių pramonės higienistų konferencija (ACGIH), JK Nacionalinė radiacinės saugos valdyba (NRPB) ir Nyderlandų sveikatos taryba (*Gezondheidsraad*).

Nekoherentinės spinduliuotės, išskyrus skleidžiamą gamtinių optinės spinduliuotės šaltinių, PRV pateikiamos 1 priede, o lazerio spinduliuotės PRV — 2 priede.

Manoma, kad gamtinių optinės spinduliuotės šaltinių poveikio atveju PRV ir techninės kontrolės taikymas yra netikslingas, todėl vertinant riziką ir mažinant gamtinių optinės spinduliuotės šaltinių (saulės, vulkaninių reiškinių, gaisrų, žaibo ir pan.) keliamos rizikos poveikį prevencinės priemonės, įskaitant darbuotojų informavimą ir mokymą, yra itin svarbios.

2.3. Poveikio nustatymas ir rizikos įvertinimas

Vienas iš svarbiausių bendrosios pozicijos elementų yra 4 straipsnio nuostatos dėl poveikio nustatymo ir rizikos įvertinimo. Svarbūs rizikos įvertinimo elementai, į kuriuos darbdavys turi kreipti ypač daug dėmesio, yra, *inter alia*, darbuotojai, priskiriami ypač padidintos rizikos grupėms, ir daugelis optinės spinduliuotės šaltinių (4 straipsnio 4 dalis).

4 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad darbdavys įvertina ir prireikus išmatuoja ir (arba) apskaičiuoja optinės spinduliuotės, kuri gali veikti darbuotojus, mastus. Straipsnyje pateikiami nurodymai dėl taikytinos metodikos: turėtų būti naudojami IEC, CIE arba CEN ⁽¹⁾ standartai ir rekomendacijos, jei jie yra, o jei jų nėra, turėtų būti laikomasi nacionalinių arba tarptautinių mokslškai pagrįstų gairių. Siekiant išvengti bereikalingo kartojimo, vertinant galima atsižvelgti į įrangos gamintojų pateikiamus duomenis, kai įrangai taikoma atitinkama Bendrijos direktyva.

2.4. Veiksmai, kurių reikia imtis nustačius riziką

Bendrosios pozicijos tikslas yra pašalinti arba kiek įmanoma sumažinti optinės spinduliuotės poveikio keliamą riziką. 5 straipsnio 2 dalyje kalbama apie darbuotojus, kuriuos veikia dirbtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, o 5 straipsnio 3 dalyje — apie darbuotojus, kuriuos veikia gamtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai. Abiem atvejais darbdavys parengia ir įgyvendina veiksmų planą, kuris apima technines ir (arba) organizacines priemones.

Dirbtinių šaltinių atveju 5 straipsnio 2 dalyje kaip konkrečios tokio veiksmų plano dalys nurodomi, *inter alia*, kiti darbo metodai, įrangos pasirinkimas, techniniai sumažinimo metodai arba darbo vietų įrengimas ir išplanavimas. Remiantis poveikio ribinių verčių sąvoka, 5 straipsnio 5 dalyje aiškiai sakoma, kad darbuotojams negali būti daromas didesnis poveikis nei PRV. Jei, nepaisant to, PRV viršijamos, darbdavys nedelsdamas imasi priemonių sumažinti poveikį, kad jis neviršytų šių verčių, nustato priežastis, kodėl PRV buvo viršytos, ir atitinkamai pakeičia apsaugos bei prevencijos priemones, kad tokie incidentai nebepasikartotų.

Nustačius riziką atsiranda dar viena pareiga — nustatyti bei pažymėti tinkamais ženklais atitinkamas zonas ir apriboti patekimą į jas (5 straipsnio 4 dalis).

Tikėtina, kad poveikio ribinių verčių laikymasis dirbtinių optinių šaltinių atveju ir sistemingas prevencinio požiūrio taikymas gamtinių šaltinių atveju užtikrins apsaugos nuo bet kokio galimo neigiamo poveikio aukštą lygį.

2.5. Pagrindiniai skirtumai lyginant su Komisijos iš dalies pakeistu pasiūlymu

Pagrindiniai bendrosios pozicijos ir Komisijos iš dalies pakeisto pasiūlymo skirtumai susiję su:

- nauja struktūra dėl to, kad optinei spinduliuotei skiriama atskira direktyva,
- poveikio ribinių verčių nauja struktūra ir nauju apibrėžimu, įskaitant veikimo verčių ir slenkstinių verčių išbraukimą,
- priedų lentelėmis ir nuostatomis, kuriose tiksliai laikomasi ICNIRP rekomendacijų,
- nuorodomis į standartus, rekomendacijas ir mokslškai pagrįstas gaires dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių poveikio mastui įvertinti, išmatuoti ir apskaičiuoti vertinant riziką,

⁽¹⁾ IEC: Tarptautinė elektrotechnikos komisija
CIE: Tarptautinė apšvietimo komisija
CEN: Europos standartizacijos komitetas

- reikalavimo laikyti tam tikrą veiklą keliančia didesnę riziką ir pranešti apie ją atsakingai institucijai panaikinimu,
- vienodo apsaugos lygio suteikimu ne patalpose dirbantiems darbuotojams ir patalpose dirbantiems darbuotojams.

3. Pirmuoju svarstymu padaryti Europos Parlamento pakeitimai

Kadangi bendroji pozicija taikoma tik optinei spinduliuotei, kai kurie Europos Parlamento pakeitimai nepatenka į šią sritį. Todėl prieš priimant bendrąją poziciją turėjo būti atsižvelgta tik į šiuos pakeitimus: 1, 4–21, 25, 27, 34–36.

3.1. Europos Parlamento pakeitimai, kuriuos priėmė Taryba

Bendrojoje pozicijoje 1, 5, 9, 14, 16 ir 25 pakeitimai buvo priimti visi, jei ne pažodžiui, tai bent iš esmės.

Be to, 2 straipsnio e punkte buvo iš dalies priimtas 4 pakeitimas. Tačiau vietoj 4 pakeitimo teksto Taryba nusprendė įrašyti, kad poveikio ribinių verčių laikymasis garantuos, kad darbuotojai bus apsaugoti nuo bet kokio žinomo neigiamo poveikio sveikatai.

10 pakeitimas iš esmės atspindi 5 straipsnio 6 dalyje, nors Taryba nemanė esant tikslinga kaip vienintelį tikslą nurodyti ypač padidintos rizikos grupėms skirtas prevencines priemones.

12 pakeitimas iš esmės buvo priimtas 5 straipsnio 1 dalyje, kur bendrojoje pozicijoje dabar daroma nuoroda į poveikio pašalinimą arba sumažinimą iki mažiausio galimo poveikio.

13 pakeitimas buvo iš dalies priimtas 5 straipsnio 5 dalyje. Taryba nematė būtinybės konkrečiai nurodyti kolektyvines priemones, nes darbdavys, imdamasis veiksmų poveikiui sumažinti, kad jis neviršytų poveikio ribinių verčių, turi atsižvelgti į visas įmanomas prevencijos priemones.

17 pakeitimas buvo iš esmės priimtas 4 straipsnio 4 dalies f punkte, kuriame pateikiamas įvairaus galimo optinės spinduliuotės netiesioginio poveikio sąrašas.

3.2. Europos Parlamento pakeitimai, kurių Taryba nepriėmė

Taryba nemanė esant tikslinga savo bendrojoje pozicijoje priimti 6, 7, 8, 11, 15, 18, 19, 20, 21, 27, 34, 35 ir 36 pakeitimus dėl šių priežasčių:

- slenkstinės vertės arba veikimo vertės, įtrauktos į iš dalies pakeistą Komisijos pasiūlymą ir 6 bei 7 pakeitimus, nebuvo reikalingos, nes ICNIRP rekomenduojamų poveikio ribų laikymasis užtikrina, kad nėra jokio žinomo neigiamo poveikio sveikatai. Nedaugelis darbuotojų sveikatos sričių yra taip nuodugniai ištyrinėtos kaip optinė spinduliuotė, arba kuriose nacionalinių ir tarptautinių sveikatos apsaugos patariamųjų institucijų nustatyti saugūs poveikio mastai taip sutampa,
- 8 pakeitimas nebuvo priimtas, nes nėra būtina atskirai apibrėžti sąvoką „įvertinimas“, išskyrus 4 straipsnio nuostatas dėl įvertinimo,
- 11 pakeitimas nebuvo priimtas, nes pagal 4 straipsnį turi būti vertinama rizika darbuotojų sveikatai, o ne poveikio mastas,
- 15 pakeitimas dėl sveikatos tikrinimo nebuvo priimtas, nes Taryba nusprendė daryti bendro pobūdžio nuorodą į Pagrindų direktyvos 89/391/EEB 14 straipsnį, o ne nustatyti pernelyg griežtą įpareigojimą darbuotojams. Tačiau bendrosios pozicijos 8 straipsnyje pateikiamos nuostatos dėl sveikatos tikrinimo tvarkos,

- 18, 19 ir 20 pakeitimai buvo nereikalingi, nes bendrojoje pozicijoje nėra specialiai numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos arba išimtys,
- Tarybos manymu standartinė 11 straipsnio nuostata dėl komiteto, kuris turi padėti Komisijai, yra tinkama, ir todėl ji nepriėmė 21 pakeitimo,
- 27 pakeitimas buvo nereikalingas, nes bendrojoje pozicijoje nėra specialių nuostatų dėl pavojingos veiklos,
- 34, 35 ir 36 pakeitimai nebuvo priimti, nes priedai buvo naujai parengti, kad atitiktų ICNIRP rekomendacijas.

IV. IŠVADA

Tarybos manymu, bendroji pozicija iš esmės atitinka Komisijos iš dalies pakeisto pasiūlymo pagrindinius tikslus. Atsižvelgdama į tai, kad kiekvienam iš keturių veiksmų buvo parengti atskiri tekstai, Taryba taip pat mano, kad ji atsižvelgė į pagrindinius tikslus, kurių siekė Europos Parlamentas, iš dalies keisdamas pirminį Komisijos pasiūlymą.
